

เอกสารประกอบการบรรยายครั้ง ๔-๕

วิชายืม คำประกัน จำนอง จำน่า

สมัยที่ ๗๘ ปี ๒๕๖๘

โดย

วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยะ

ผู้พิพากษาหัวหน้าศาล

ประจำกองผู้ช่วยผู้พิพากษาศาลฎีกา

บางส่วนอ้างอิงจากคำบรรยายเนติฯ ภาคกลางวันของท่าน อ.ปัญญา ถนอมรอด

สถิติเนติ รวม ๕๘ สมัย คำฯ ออก ๒๒ ครั้ง

- คำฯ ๘ ครั้ง ม.๖๘๒,๖๘๕,๖๕๐,๖๕๒,๖๕๓,๖๕๗,๖๕๙,๗๐๐

- คำฯ+ยืม ๕ ครั้ง ม.๖๘๐,๖๘๑,๖๕๓,๖๕๔,๖๕๕,๗๐๐,๖๘๖

- คำฯ+จำนอง ๗ ครั้ง ม.๖๘๑,๖๘๑/๑,๖๘๖,

๖๕๔,๖๕๗,๖๕๘,๖๕๙,๗๐๐,๗๐๑

- คำฯ+จำนำ ๑ ครั้ง ม.๖๕๒,๖๕๗,๗๐๐

- คำฯ+ยืม+จำนอง+จำนำ ๑ ครั้ง ม.๖๕๖,๖๕๗,

คำฯ

ในเรื่องต้นตอต้องทำความเข้าใจก่อนว่าสัญญาค้ำประกันเป็น การประกันหนี้ในลักษณะบุคคลสิทธิและเป็นสัญญาอุปกรณ์ ที่ต้องมีสัญญาประธาน และลูกหนี้ในสัญญาประธานจะเป็นผู้ค้ำประกันด้วยอีกฐานะหนึ่งทำไม่ได้ จึงทำให้มีลูกหนี้ทั้งในส่วนสัญญาประธานและสัญญาอุปกรณ์เป็นคนละคนกัน เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนหากมีการกล่าวถึงหนี้ทั้งสองส่วน เช่น เจ้าหนี้ให้คำกู้ยืมเงินและมีชาวเป็นผู้ค้ำประกัน จะเรียกคำซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้นว่า "ลูกหนี้" และจะเรียกชาวว่า "ผู้ค้ำประกัน" แต่เวลาอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาต้องดูให้ดีว่า "ลูกหนี้" หมายถึงใคร

คำฯ

สัญญาประธานที่มีการค้ำประกัน
จะเป็นสัญญากู้ยืมเงิน สัญญาเช่า
หรือสัญญาอะไรก็ได้ อย่าเข้าใจผิดว่า
ค้ำประกันได้เฉพาะสัญญากู้ยืมเงิน

คำฯ

หนี้ตามสัญญาค้ำประกันเป็นหนี้ตามสัญญาอุปกรณ์ที่ต้องมี
หนี้ตามสัญญาประธานและรับผิดชอบไม่เกินหนี้ตามสัญญาประธาน
 ฎ.๑๔๕๕๒/๕๘ เมื่อจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้น
 ไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาเช่าซื้อต่อโจทก์ จำเลยที่ ๒ และ
 ที่ ๓ ในฐานะผู้ค้ำประกันจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ด้วย
 ฎ.๘๗๑๒/๕๖ จำเลยในฐานะผู้ค้ำประกันหาต้องรับผิดชอบต่อ
 โจทก์ในอัตราดอกเบี้ยที่สูงไปกว่าที่ลูกหนี้ชั้นต้นจะต้องชำระ

คำฯ

พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗
 และพ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ.๒๕๕๘
ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมในส่วนค้ำประกัน ๖ มาตรา คือ
 มาตรา ๖๘๑, ๖๘๑/๑, ๖๘๕/๑, ๖๘๖, ๖๘๑ และ ๗๐๐

คำฯ

สำหรับวันเริ่มต้นที่ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๓
มีผลใช้บังคับนั้น มีแนวคำพิพากษาศาลฎีกา ๒ กลุ่ม
กลุ่มแรก ให้มีผลใช้บังคับวันที่ ๑๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ (ฎ.๔๕๐๔/๒๕๖๒)
กลุ่มที่สอง ให้มีผลใช้บังคับวันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ (ฎ.๘๔๒๕/๒๕๖๓)
ซึ่งคงต้องรอแนวคำวินิจฉัยที่ชัดเจนต่อไป
ส่วนวันเริ่มต้นที่ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๑) พ.ศ.๒๕๕๘
มีผลใช้บังคับ คือวันที่ ๑๕ กรกฎาคม ๒๕๕๘

คำฯ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)
๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้คำฯชำระหนี้)(ม.๖๘๖)
๓. สิทธิและโทษของผู้คำฯ (ม.๖๘๗ - ๖๙๖)
๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)(ม.๖๙๗ - ๗๐๑)

คำๆ

๑.บททั่วไป

- ๑) ขอบเขตการคำๆ (ม.๖๘๐ – ๖๘๑/๑, ๖๘๓ – ๖๘๔, ๖๘๕/๑)
- ๒) ผู้คำๆ หลายคน (ม.๖๘๒)
- ๓) ลูกหนี้รับผิดชอบส่วนที่เหลือ (ม.๖๘๕)

๑) ขอบเขตการคำๆ

- (๑) ม.๖๘๐ วรร.๑
- (๒) ม.๖๘๐ วรร.๒
- (๓) ม.๖๘๑ วรร.๑ และ วรร.๔
- (๔) ม.๖๘๑ วรร.๒ และ วรร.๓
- (๕) ม.๖๘๓ และ ๖๘๔
- (๖) ม.๖๘๑/๑ และ ๖๘๕/๑

ผู้กู้จะค้ำประกัน หนี้ของตนได้หรือไม่

(๑) ม.๖๘๐ วรรค ๑

ผู้กู้จะค้ำประกันหนี้ของตนไม่ได้ ผู้ค้ำประกันหนี้
ต้องเป็นบุคคลภายนอกเท่านั้นและต้องทำต่อเจ้าหนี้

ฎ.๓๘๘๕/๕๕ เนื่องจากบุคคลที่เข้าค้ำประกันหนี้
ของลูกหนี้ได้จะต้องเป็นบุคคลภายนอกเท่านั้น จึง
เป็นไปไม่ได้ที่จำเลยที่ ๒ ลงลายมือชื่อในช่องผู้ค้ำ
ประกันในฐานะทำการแทนจำเลยที่ ๑ อีกเพราะ
จำเลยที่ ๑ เป็นผู้กู้อยู่แล้วจะค้ำประกันหนี้ของตน
ไม่ได้ จำเลยที่ ๒ มีเจตนาค้ำประกันหนี้จำเลยที่ ๑
ในนามจำเลยที่ ๒ เองมิได้สำคัญผิด

(๑) ม.๖๘๐ ว.๑

ฎ.๑๓๘๗๕/๕๗ สัญญาที่จำเลยที่ ๑ ทำไว้แก่โจทก์ หากโจทก์ต้องชำระหนี้จากการที่โจทก์ออกหนังสือค้ำประกันจำเลยที่ ๑ ต่อบริษัท อ. จำเลยที่ ๑ จะรับผิดชอบหนี้คืนให้แก่โจทก์นั้น เป็นสัญญาที่จำเลยที่ ๑ แสดงเจตนาผูกพันรับผิดชอบต่อโจทก์ โดยตรงจึงมีสัญญาค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๐ แต่เป็นสัญญาธรรมดาซึ่งต้องบังคับตามข้อตกลงในสัญญาจะนำบทบัญญัติว่าด้วยลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับมิได้

ฎ.๘๓๘๕/๕๗ ผู้ร้องเป็นผู้ค้ำ ในศาลในการที่จำเลยได้รับอนุญาตให้ทะเลการบังคับคดีตามจำนวนเงินที่ระบุในคำพิพากษาแทนจำเลยตามข้อความที่ระบุในหนังสือ ส.ญ.ค้ำฯ ที่ทำไว้ต่อศาล มิได้ทำ ส.ญ.ค้ำฯ กับจน.ซึ่งเป็นข้อตกลงระหว่างบุคคล จึงไม่อาจนำบทบัญญัติแห่ง ป.พ.พ.บรรพ๓ ลักษณะ ๑๑ มาตรา ๖๘๕ และ ๖๘๐ เรื่องค้ำประกัน มาใช้บังคับ (ฎ.๗๐๒๘/๓๕)

ผู้ค้ำประกันตาย สัญญาค้ำประกัน ระงับหรือไม่

กรณีนี้ผู้ค้ำประกันตายสัญญาค้ำประกันไม่ระงับ

ฎ.๑๒๖๘/๕๕ ค้ำประกันเป็นสัญญาที่ผู้ค้ำประกันยอมผูกพันตนต่อเจ้าหนี้ เพื่อชำระหนี้ในเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้ ผู้ค้ำประกันหาได้มีหน้าที่จะต้องปฏิบัติ ต่อเจ้าหนี้โดยอาศัยความสามารถหรือคุณสมบัติบางอย่างซึ่งต้องกระทำเป็นการเฉพาะตัวไม่ ผู้ค้ำประกันมีความผูกพันต้องชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ในเมื่อ ลูกหนี้ไม่ชำระหนี้อันเป็นความผูกพันในทางทรัพย์สินเท่านั้น ด้วยเหตุนี้เมื่อ พ. ทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นหนี้อันสมบูรณ์ ตาม ม.๖๘๑ ว.๑ แม้ขณะที่ พ. ถึงแก่ความตาย จำเลยที่ ๑ ผู้กู้ยังไม่ผิดสัญญา หรือผิดนัดก็ตาม สัญญาค้ำประกันก็หาได้ระงับไปเพราะความตายของ พ. ไม่ สิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบต่าง ๆ ตามสัญญาค้ำประกันที่ พ. ทำกับโจทก์จึง เป็นมรดกตกทอดแก่ทายาทตาม ม.๑๕๕๘ว.๑, ๑๖๐๐ (พษ ๖๕)

(ฎ.๒๕๑๐/๕๕, ๓๗๗๓/๖๐, ๕๗๖๓/๖๒) (๑๓๐๓/๖๔ แต่ทายาทไม่จำเป็นต้อง รับผิดชอบเกินกว่าทรัพย์มรดกที่ตกทอดแก่ตนตาม ม.๑๖๐๑)

สัญญาค้ำประกัน ต้องการหลักฐาน เพียงใดในการฟ้องคดี

(๒) ม.๖๘๐ ว.๒

สัญญาค้ำประกันต้องการเพียงหลักฐานในการฟ้องร้องซึ่งใช้หลักเกณฑ์
ในการทำนองเดียวกับหลักฐานแห่งการกู้ยืมเงินตามมาตรา ๖๕๓ วรรคหนึ่ง
จะทำในเอกสารอะไรก็ได้หรือจะทำขึ้นหลายฉบับก็ได้ แต่ต้องมีข้อความ
ทำนองว่า "ค้ำประกันหนี้ของลูกหนี้" หรือ "เมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้แล้ว
ตนจะยอมชำระแทน" และลงลายมือชื่อในฐานะผู้ค้ำประกัน แต่เจ้าหนี้
ไม่จำเป็นต้องลงลายมือชื่อในสัญญาค้ำประกันก็ได้ (ทั้งนี้ข้อความในสัญญาค้ำ
ประกันต้องอยู่ภายใต้เงื่อนไขตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสองและวรรคสาม)

- หลักฐานการฟ้อง (ม.๖๘๐ ว.๒ ไม่ใช่แบบ)
- ตกลงด้วยวาจาสมบูรณ์แต่ฟ้องไม่ได้
- ไม่จำเป็นต้องลงลายมือชื่อเจ้าหนี้(ฎ.๕๒๘๓/๓๑(นิติ ๔๕),๑๒๗๔-๕/๔๔)
- จดหมาย,เอกสาร ๒ ฉบับประกอบกันได้ (ฎ.๗๑๐๓/๓๕, ๓๘๔๓/๔๑)
- ระวางกรณีลายพิมพ์นิ้วมือ ม.๕ ว.๒ (นิติ ๔๑)
- ฎ.๕๔๒/๑๓ หนังสือขอผ่อนชำระหนี้ของลูกหนี้มีข้อความในตอนท้ายว่า “ข้าพเจ้า (ระบุชื่อ) ขอรับรองการชำระเงินของ ข. (ลูกหนี้) ตามข้อความข้างต้นทุกประการ” แล้วลงชื่อกำกับไว้ในช่อง “ผู้รับรอง” ท้ายข้อความดังกล่าว ไม่ถือว่าเป็น ส.ญ.ค้ำประกัน เพราะไม่มีข้อความที่จะให้มีความหมายไปได้ว่าเมื่อลูกหนี้ไม่ชำระหนี้แล้วตนจะยอมชำระแทน

ฎ.๒๐๒๕/๔๑ ข้อความในเอกสารซึ่งมีความหมายว่า จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ขอรับรองจำเลยที่ ๑ ว่ามีฐานะสมควรที่จะเป็นผู้จำหน่ายสินค้าของโจทก์ได้ ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จะชำระแทนนั้น เป็นเอกสารที่แสดงว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ค้ำประกันหนี้ของจำเลยที่ ๑

ฎ.๓๘๔๓/๔๑ คำว่าหลักฐานเป็นหนังสือที่จะรับฟังเป็นหลักฐานแห่งการค้ำประกันตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๘๐ วรรคสอง กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ต้องมีข้อความบรรจุอยู่ในเอกสารฉบับเดียวกัน อาจเป็นข้อความที่รวบรวมจากเอกสารหลายฉบับที่เกี่ยวข้องเป็นเรื่องเดียวกันก็ได้

ฎ.๓๑๑/๓๘ เอกสารที่ำขึ้นใช้้อยคำแสดงว่าเป็นหนังสือสัญญาค้ำประกันและ
ข้อความต่อมากัระบุในรายละเอียดให้เป็นที่เข้าใจได้ว่า จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ค้ำประกัน
ที่ลงชื่อไว้ในเอกสารดังกล่าว ขอรับรองการเข้ามาทำงานของจำเลยที่ ๑ ในกรณีที่จำเลย
ที่ ๑ ยักยอกหรือทุจริตเงินของโจทก์ ให้โจทก์ดำเนินการตามกฎหมายแก่จำเลยที่ ๑ และ
จำเลยที่ ๒ ได้ทันที ดังนั้นเป็นกรณีที่จำเลยที่ ๒ ได้ค้ำประกันความเสียหายที่จะเกิดจาก
การทำงานของจำเลยที่ ๑ โดยจำเลยที่ ๒ ทำหลักฐานการค้ำประกันเป็นหนังสือให้ไว้
แก่โจทก์ แม้จะไม่มีข้อความในเอกสารดังกล่าวระบุว่า จำเลยที่ ๒ ยอมผูกพันตนรับผิดชอบ
ต่อโจทก์เพื่อชำระหนี้เมื่อจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ ก็ไม่ทำให้ความรับผิดชอบในฐานะ
ผู้ค้ำประกันของจำเลยที่ ๒ ที่มีอยู่เปลี่ยนแปลงไป

ฎ.๓๑๒/๓๕ ส.ญ.ประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีจำเลยที่ ๒
ลงชื่อไว้สองแห่งคือในช่องหน้าคำว่า พยาน และหน้าคำว่าผู้ค้ำประกัน แสดงว่าจำเลย
ที่ ๒ มีเจตนาลงชื่อทั้งในฐานะเป็นพยานและในฐานะเป็นผู้ค้ำประกันนี้ของจำเลยที่ ๑
ที่มีต่อโจทก์ตาม ส.ญ.ประนีประนอมยอมความ โดยแสดงฐานะด้วยคำว่าผู้ค้ำประกันต่อ
จากลายมือชื่อจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ จึงเป็นผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑
ฎ.๘๓๖/๔๐ จำเลยที่ ๒ ได้ลงลายมือชื่อไว้ในกระดาษแผ่นเดียวกันแต่อยู่คนละหน้า
ต่อจากหนังสือสัญญากู้เงินที่เป็นหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือลงลายมือชื่อ
ผู้ยืมคือจำเลยที่ ๑ เป็นสำคัญ ข้อความดังกล่าวอ่านแล้วเข้าใจได้ว่าจำเลยที่ ๒ เป็น
ผู้ค้ำประกันกู้ยืมเงินของจำเลยที่ ๑ จึงเป็นหลักฐานแห่งการค้ำประกันตาม ม.๖๘๐ ว.๒
โจทก์ฟ้องร้องบังคับคดีได้ (ฎ.๒๐๕๓/๖๐)

สัญญาค้ำประกัน มีการกรอกข้อความ ภายหลังบังคับได้หรือไม่

ถ้าผู้ให้กู้กรอกตัวเลขภายหลังตามจริงใช้บังคับได้ตามนั้น

ฎ.๕๖๘๕/๔๘ หนังสือสัญญากู้เงินมีการกรอกข้อความว่าจำเลยที่ ๑ ได้กู้เงินโจทก์ ๔๐๐,๐๐๐ บาท และหนังสือสัญญาค้ำประกันมีการกรอกข้อความว่าจำเลยที่ ๒ ค้ำประกันเงินกู้ดังกล่าวให้แก่โจทก์ อันเป็นการกรอกข้อความที่มีมูลหนี้กันจริงแม้จะเป็นการกรอกข้อความภายหลังที่

จำเลยทั้งสองลงลายมือชื่อในสัญญากู้เงินและสัญญาค้ำประกันแล้ว ก็ไม่ทำให้หนังสือสัญญากู้เงินและหนังสือสัญญาค้ำประกันเป็นเอกสารปลอม หนังสือสัญญาทั้งสองฉบับจึงมีผลผูกพันโจทก์กับจำเลยทั้งสอง (เนติ๖๕)

ฎ.๕๑๙/๔๐ จำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ลงลายมือชื่อไว้โดยเอกสารสัญญาคู่พิพาทยังไม่มีกรรออก
ข้อความและจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ ขอกู้ยืมจากโจทก์เป็นจำนวนเงินเพียง ๒๐๐,๐๐๐ บาท แต่
ปรากฏว่าสัญญาคู่ดังกล่าวกลับมีการกรรออกข้อความว่าจำเลยที่ ๑ ที่ ๒ กู้ยืมเงินจากโจทก์
เป็นจำนวน ๒,๘๐๐,๐๐๐ บาท จึงเป็นการกรรออกข้อความลงในสัญญาคู่ซึ่งจำเลยที่ ๑
ที่ ๒ เพียงแต่ลงลายมือชื่อไว้เพื่อคิดไปจากความจริงโดยจำเลยทั้งสองมิได้รู้เห็นยินยอม
ด้วย สัญญาคู่พิพาทจึงเป็นเอกสารปลอมและสัญญาค้ำประกันที่จำเลยที่ ๓ ที่ ๔ ลง
ลายมือชื่อไว้แล้วมีการกรรออกข้อความว่าเป็นการค้ำประกันหนี้จำเลยที่ ๑ จำนวนเงิน
๒,๘๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งคิดไปจากความเป็นจริงโดยจำเลยที่ ๓ ที่ ๔ มิได้รู้เห็นยินยอม
ด้วย จึงเป็นเอกสารปลอมเช่นกัน ถือได้ว่าการกู้ยืมเงินและการค้ำประกัน คดีนี้ไม่มี
หลักฐานเป็นหนังสือ โจทก์ไม่มีสิทธิฟ้องบังคับตามสัญญาคู่และสัญญาค้ำประกันดังกล่าว

สัญญาค้ำประกันเพื่อ
ประกันหนี้ที่ไม่สมบูรณ์
ผลเป็นอย่างไร

(๓) ม.๖๘๑ ว.๑

หนี้ประเภทที่เป็นโมฆะ เช่น การทำสัญญาค้ำประกัน การซื้อขายเฮโรอีนซึ่งเป็นโมฆะตามมาตรา ๑๕๐ การทำสัญญาค้ำประกันการเช่าซื้อที่ไม่ได้ทำสัญญาเช่าซื้อเป็นหนังสือซึ่งเป็นโมฆะตามมาตรา ๕๗๒ วรรคสอง ผู้ค้ำประกันย่อมไม่ต้องรับผิดชอบ เพราะการค้ำประกันจะมีได้แต่เฉพาะเพื่อหนี้อันสมบูรณ์ (ฎ.๑๘๐๐/๒๕๑๑) (ม.๖๘๑ ให้ใช้ได้ในการจำนองอนุโลมตามควร(ม.๓๐๗))

(๓) ม.๖๘๑ ว.๑

สำหรับกรณีการกู้ยืมเงินแม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย ก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับผู้กู้เท่านั้น เมื่อหนี้การกู้ยืมเงินมีอยู่จริงและสมบูรณ์เพียงใด ย่อมมีการค้ำประกันหรือการจำนองได้เพียงนั้น และต้องอย่าลืมว่า กรณีนี้การค้ำประกันแม้จะมีได้แต่ผู้ค้ำประกันก็มีสิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ว่าไม่มีหลักฐานการกู้ยืมเงินขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔ อันจะส่งผลให้ผู้ค้ำประกันไม่ต้องรับผิดชอบ แต่ผู้จำนองไม่มีสิทธิยกข้อต่อสู้ดังกล่าว ยังต้องรับผิดชอบ (เนติ ๔๓, ๔๕)

(๓) ม.๖๘๑ ว.๑

ฎ.๑๖๐๔/๓๖ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จดทะเบียนจำนองที่ดินเป็นประกัน
หนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ แม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย
ก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับจำเลยที่ ๑ เท่านั้นเมื่อหนี้
การกู้ยืมเงินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีอยู่จริงและสมบูรณ์ตาม
กฎหมาย ย่อมมีการจำนองเป็นประกันได้ตาม ม.๓๐๓, ๖๘๑ เมื่อโจทก์
ยังไม่ได้รับชำระหนี้ โจทก์ย่อมบังคับเอากับผู้จำนองได้ (เนติ ๔๓)

ขณะทำสัญญาค้ำประกันหนี้เงินกู้
ยังไม่มี การส่งมอบเงินกู้
ต่อมา มีการส่งมอบเงินกู้ภายหลัง
ผลเป็นอย่างไร

ฎ.๑๐๔๑๕/๕๗ ตาม ม.๖๘๑ กฎหมายเพียงแต่กำหนดเงื่อนไขว่า การค้าฯ จะมีได้ก็ต่อเมื่อเป็นการค้าฯ หนี้อันสมบูรณ์เท่านั้น แต่หาได้มีบทมาตราคำบัญญัติว่า ขณะที่ทำ ส.ญ.การค้าฯ หนี้ที่การค้าฯ นั้นต้องเป็นหนี้อันสมบูรณ์อยู่แล้วไม่ ดังนั้น แม้ขณะที่โจทก์กับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทำ ส.ญ.การค้าฯ หนี้เงินกู้ของจำเลยที่ ๑ ส.ญ.กู้เงินระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ ยังไม่บริบูรณ์เนื่องจากโจทก์ยังไม่ได้ส่งมอบเงินที่กู้ยืมให้แก่จำเลยที่ ๑ ก็ตาม แต่เมื่อจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยอมรับว่า ภายหลังต่อมาโจทก์ได้ส่งมอบเงินที่กู้ยืม ตาม ส.ญ.กู้เงินให้แก่จำเลยที่ ๑ ครบแล้ว หนี้ตาม ส.ญ.กู้เงินจึง เป็นหนี้ที่สมบูรณ์ที่อาจทำ ส.ญ.การค้าฯ ได้แล้วตาม ม.๖๕๐ ว.๒ (ฎ.๑๕๗๕/๕๒)

ม.๖๘๑ นำไปใช้กับ จำนองหรือไม่

ฎ.๑๕๗๘/๕๒ แม้การจดทะเบียน จำนองและจดทะเบียน ชำเงิน จำนองเป็น ประกันหนี้จะทำขึ้นก่อนเวลาที่โจทก์จะส่งมอบเงินกู้ทั้ง ๒ จำนวนแก่จำเลย ที่ ๑ ก็ตาม แต่ ม.๗๐๗ บัญญัติว่า “บทบัญญัติมาตรา ๖๘๑ ว่าด้วยค้ำประกัน นั้นท่านให้ใช้ได้ในการ จำนองอนุโลมตามควร” กล่าวโดยเฉพาะ ตามนัย ม.๖๘๑ ที่ว่าหนี้ที่อาจเกิดขึ้นโดยสมบูรณ์ในอนาคตย่อมทำสัญญาค้ำประกัน ได้ ดังนั้น เมื่อต่อมาโจทก์มอบเงินกู้ทั้ง ๒ จำนวนแก่จำเลยที่ ๑ หลังจากทำ ส.ญ. จำนองกันดังกล่าวหนี้เงินกู้ในส่วนนั้นก็สมบูรณ์ การ จำนองเป็นประกัน การชำระหนี้ดังกล่าวล่วงหน้าจึงบังคับแก่กันได้ (ฎ.๕๕๒๘/๕๕,๗๘๕๕/๕๘)

ฎ.๒๘๕๗/๕๐ สัญญา จำนองระบุจำนวนเงิน ๑๘๖,๐๐๐ บาท แม้ข้อเท็จจริง รับฟังได้ตามที่จำเลยให้การต่อสู้ว่า จำเลยกู้เงินโจทก์เพียง ๑๕๐,๐๐๐ บาท ก็เป็นเรื่องที่ศาลจะต้องชี้ขาดตัดสินให้จำเลยรับผิดชอบในจำนวนหนี้เท่าที่มีอยู่ จริงและสิทธิของโจทก์ที่จะบังคับตามสัญญา จำนองซึ่งเป็นหนี้อุปกรณ์ก็ ย่อมมีอยู่เพียงเท่าที่จำเลยจะต้องรับผิดชอบตามสัญญากู้เงิน สัญญา จำนอง หาได้ตกเป็นโมฆะ (เนติ ๖๖)

ฎ.๔๓๗๒/๔๕ ที่โจทก์นำดอกเบี้ย ๖๐,๐๐๐ บาท ที่จำเลยค้างชำระซึ่ง เป็นดอกเบี้ยเกินอัตราผิดกฎหมายรวมกับต้นเงิน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ที่กู้ยืม แสดงว่าโจทก์และจำเลยมีเจตนาที่จะแบ่งแยกการกู้เงินออกเป็นสองส่วน คือ ๓๐๐,๐๐๐ บาท และ ๖๐,๐๐๐ บาท เฉพาะนิติกรรมกู้ยืมส่วนที่เป็น ดอกเบี้ย ๖๐,๐๐๐ บาท เท่านั้นที่ตกเป็นโมฆะ ส่วนนิติกรรมกู้ยืมใน ส่วน ๓๐๐,๐๐๐ บาท ยังคงสมบูรณ์อยู่ จำเลยจดทะเบียน จำนองที่ดินเป็น ประกันหนี้เงินกู้ในวงเงิน ๓๖๐,๐๐๐ บาท สัญญา จำนองดังกล่าวจึงมีผล บังคับได้ตามจำนวนหนี้ประธานที่สมบูรณ์คือ ๓๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อโจทก์ บอกกล่าวบังคับจำนองแล้วโจทก์ก็ย่อมมีสิทธิบังคับจำนองในหนี้ส่วนนี้ได้

(๓) ม.๖๘๑ ว.๑

ถ้าไม่ได้รับเงินกู้เลยแม้มีหลักฐานการกู้ยืมก็ถือว่าไม่สมบูรณ์

ถือว่าไม่มีมูลหนี้ที่ผู้ค้ำประกันและผู้จำนองต้องรับผิดชอบ

ฎ.๓๘๕๕/๕๕ จำเลยทำสัญญาจำนองระบุว่ากู้ยืมเงินจากโจทก์ไว้
เป็นประกัน แต่จำเลยมิได้รับเงินกู้ตามสัญญาจำนองซึ่งให้ถือว่าเป็น
หลักฐานการกู้ยืม จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบชำระเงินพร้อมดอกเบี้ยตาม
สัญญาจำนองตามฟ้องแก่โจทก์ เมื่อโจทก์มิได้เป็นเจ้าของหนี้ในมูลหนี้
ที่จำเลยจำนองที่ดินเป็นประกัน สัญญาจำนองจึงไม่มีมูลหนี้ที่จำเลย
ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ ดังนั้น โจทก์จึงบังคับจำนองแก่จำเลยมิได้

(ฎ.๓๗๖๕/๖๔)

หากขณะทำสัญญาค้ำประกัน
เพื่อประกันหนี้กู้ยืมเงิน
ผู้ค้ำประกันรู้เหตุที่ลูกหนี้กู้ยืมเงิน
เป็นคนไร้ความสามารถในขณะที่
ทำสัญญากู้ยืมผูกพันตน ต่อมา
สัญญากู้ยืมที่เป็นโมฆียกรรม
มีการบอกล้างแล้ว ผู้ค้ำประกัน
ยังต้องรับผิดชอบหรือไม่

(๓) ม.๖๘๑ ว.๔

- ว.๔ ขณะทำ ส.ญ.ผู้ค้าฯ รู้ว่า ฉน.สำคัญผิดในคุณสมบัติหรือไร้ความสามารถ เมื่อบอกอ้างแล้วผู้ค้าฯ ยังต้องรับผิดชอบ (ไม่รวม ม.๑๕๕,๑๖๔)
- ม.๗๐๗ นำ ม.๖๘๑ ใช้กับจำนองด้วยโดยอนุโลม
- สำคัญผิดตาม ม.๖๘๑ ว.๔ หมายถึง ม.๑๕๗ (ไม่ใช่ ม.๑๕๖ ที่โฆษณา)
- ถือเอาความรู้หรือไม่รู้ของผู้ค้าฯ ขณะทำสัญญาผู้ค้าฯ เป็นสำคัญ
- ผู้ค้าฯ บอกอ้างโมฆียกรรมของสัญญาหนี้ประธานไม่ได้ (เทียบ ฎ.๑๑๕/๑๕)
- ถ้า ฉน.หรือผู้ค้าฯ เป็นฝ่ายสำคัญผิดหรือไร้ความสามารถไม่อยู่ในบังคับวรรค ๔
- ถ้าผู้ค้าฯ ทำ ส.ญ.ผู้ค้าฯ โดยสำคัญผิดหรือไร้ความสามารถ ผู้ค้าฯ ยกขึ้นต่อสู้ได้
- กรณีหนี้ประธานเป็นโมฆียะกรรมเพราะ ฉน.ทำนิติกรรมโดยถูกกลฉ้อฉลหรือข่มขู่ตาม ม.๑๕๕, ๑๖๔ แม้ผู้ค้าฯ จะรู้เหตุฉนั้นในขณะเข้าทำ ส.ญ.ผู้ค้าฯ เมื่อต่อมา ฉน.บอกอ้างนิติกรรมที่ก่อหนี้ประธาน ผู้ค้าฯ ยกข้อต่อสู้ให้หลุดพ้นความรับผิดชอบได้

(๓) ม.๖๘๑ ว.๔

หากขณะทำสัญญาผู้ค้าฯ ประกันหรือสัญญาจำนอง ผู้ค้าฯ ประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น รู้เหตุที่ถูกหนี้สำคัญผิดในคุณสมบัติหรือรู้ว่าถูกหนี้ เป็นคนไร้ความสามารถในหนี้ประธานในขณะที่จะเข้าทำสัญญาผูกพันตน แม้ต่อมาหนี้ประธานที่เป็นโมฆียะกรรมดังกล่าวมีการบอกอ้างแล้ว ผู้ค้าฯ ประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น ยังต้องรับผิดชอบตาม ม.๖๘๑ ว.๔

แต่ถ้าเป็นกรณีเจ้าหนี้หรือผู้ค้าฯ ประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นเป็นฝ่ายสำคัญผิดหรือเป็นคนไร้ความสามารถไม่ใช่กรณีตาม ม.๖๘๑ ว.๔

(๓) ม.๖๘๑ ว.๔

เช่น นายแดงให้นายดำคนไร้ความสามารถกู้ยืมเงิน โดยมีนายขาวเป็นผู้ค้ำประกันและนายเขียวทำสัญญา จำนองประกันหนี้ดังกล่าวทั้งที่นายขาวและนายเขียว ทราบคืออยู่ตั้งแต่ขณะทำสัญญาค้ำประกันและสัญญา จำนองแล้วว่านายดำเป็นคนไร้ความสามารถ แม้ต่อมา มีการบอกล้างนิติกรรมการกู้ยืมดังกล่าวไปแล้ว นายขาวและนายเขียวก็ยังต้องรับผิดชอบในหนี้เงินดังกล่าว หากนายดำไม่คืนเงินให้แก่ นายแดง เป็นต้น

สัญญาค้ำประกันต้อง
ระบุถึงหนี้ประธาน
เพียงใด

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

กรณีที่หนี้ประธานไม่ใช้หนี้ในอนาคตหรือไม่ใช้หนี้มีเงื่อนไข
สัญญาค้ำประกันก็ระบุเพียงหนี้หรือสัญญาที่ค้ำประกันไว้โดย
ชัดแจ้งก็พอตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสาม เช่น ข้าพเจ้าตกลงยอม
ค้ำประกันหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน ระหว่างนายแดงผู้ให้กู้กับ
นายดำผู้กู้ ฉบับลงวันที่ ๑ มกราคม ๒๕๖๐ เป็นต้น

หากระบุไม่ชัดแจ้งตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสาม จะทำให้สัญญา
ค้ำประกันตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๖๘๕/๑

ผู้ค้ำประกันจะได้รู้ว่าตนต้องรับผิดชอบในหนี้ใดบ้าง สมควรที่ตน
จะเข้าค้ำประกันหนี้ทุกหนี้หรือไม่ (ฎ.๑๓๕๓/๔๕)

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

การที่ผู้ค้ำประกันลงลายมือชื่อในฐานะเป็นผู้ค้ำประกันหนี้ที่ไม่ใช้หนี้ในอนาคต
ทำสัญญาประธานน่าจะพอถือได้ว่าชัดแจ้งตามมาตรา ๖๘๑ ว.๓ แล้ว (ฎ.๓๑๒๑/๓๕)
ฎ.๓๑๒๑/๓๕ สัญญาประนีประนอมยอมความระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๑ มีจำเลยที่ ๒
ลงชื่อไว้สองแห่งคือในช่องหน้าคำว่า พยาน และหน้าคำว่าผู้ค้ำประกัน แสดงว่าจำเลย
ที่ ๒ มีเจตนาลงชื่อทั้งในฐานะเป็นพยานและในฐานะเป็นผู้ค้ำประกันหนี้ของจำเลยที่ ๑
ที่มีต่อโจทก์ตามสัญญาประนีประนอมยอมความ โดยแสดงฐานะด้วยคำว่าผู้ค้ำประกัน
ต่อจากลายมือชื่อจำเลยที่ ๒ จำเลยที่ ๒ จึงเป็นผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ฎ.๒๘๕๖/๕๘ จำเลยที่ ๒ ทำสัญญาค้ำประกันการชำระหนี้ของจำเลยที่ ๑ ต่อโจทก์ ซึ่งตามสัญญาค้ำประกันระบุว่าเป็นการค้ำประกันการซื้อขายตามสัญญา เมื่อสัญญาค้ำประกันมีได้มีข้อความว่าเป็นการค้ำประกันการซื้อขายสินค้าเฉพาะที่เกิดขึ้นนับแต่วันที่สัญญาค้ำประกันมีผลใช้บังคับเท่านั้น ความรับผิดตามสัญญาค้ำประกันจึงต้องรวมถึงหนี้ตามสัญญาซื้อขาย เม็ดเงินที่เกิดขึ้นก่อนมีการทำสัญญาค้ำประกันด้วย (เทียบ ฎ.๑๕๘๒/๖๔)

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ฎ.๑๕๕/๔๕ สัญญาค้ำประกันมีได้ระบุรายละเอียดว่า จำเลยที่ ๒ ค้ำประกันหนี้คราวใด (จำเลยที่ ๑ กู้ยืมเงิน โจทก์ไปหลายครั้ง) และมีจำนวนเงินเท่าใดที่ผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบ จึงเป็นเอกสารไม่สมบูรณ์และไม่อาจอนุมานได้ว่าผู้ค้ำประกันจะต้องรับผิดชอบในจำนวนหนี้เท่าใด จำเลยที่ ๒ จึงไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาค้ำประกันต่อโจทก์ตามฟ้อง

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

แต่ถ้าหนี้ประธานเป็นหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไข เช่น
ค้ำประกันสัญญาเบิกเงินเกินบัญชี เป็นต้น (ฎ.๓๔๒๕/๔๒)
 ซึ่งปัจจุบันตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสองกำหนดให้สัญญาค้ำ
 ปะกันต้องระบุทั้งวัตถุประสงค์ในการก่อหนี้รายที่ค้ำประกัน
 ลักษณะของมูลหนี้ จำนวนเงินสูงสุดที่ค้ำประกัน และระยะ
 เวลาในการก่อหนี้ที่จะค้ำประกัน แต่ในส่วนระยะเวลาหาก
 เป็นการค้ำประกันเพื่อกิจการเนื่องกันไปหลายคราวตาม
 มาตรา ๖๘๕ จะไม่ระบุระยะเวลาก็ได้

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ในกรณีหนี้ประธานเป็นหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไข หากสัญญาค้ำประกันระบุแตกต่างหรือ
ไม่ครบตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสอง จะทำให้สัญญาค้ำประกันตกเป็นโมฆะตามมาตรา ๖๘๕/๑
 ซึ่งในกรณีนี้เป็นหลักกฎหมายที่บัญญัติขึ้นใหม่และมีความเคร่งครัดเกี่ยวกับรายละเอียดใน
 สัญญาค้ำประกัน ต่างจากเดิมที่ไม่ใช่ข้อกำหนดเคร่งครัดเช่นนี้ก็ยังบังคับได้ ดังนั้น ต้องระวัง
 เวลาอ่านคำพิพากษาศาลฎีกาเดิมที่กล่าวถึงการค้ำประกันหนี้ในอนาคตหรือหนี้ในภายหลัง
 ต้องอย่าลืมว่า ในปัจจุบันหากสัญญาค้ำประกันมีข้อความที่แตกต่างหรือไม่ครบตามมาตรา ๖๘๑
 วรรคสอง จะทำให้ตกเป็นโมฆะในส่วนการค้ำประกันหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไขไปแล้ว

ฎ.๔๓๐๘/๖๕ เมื่อหนังสือสัญญาค้ำประกันทำขึ้นภายหลัง พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ.(ฉบับที่ ๒๐) มีผลใช้บังคับ จึงต้องนำ ม.๖๘๑ และ ๖๘๕/๑ ที่แก้ไขมาใช้บังคับ คดีนี้ มูลหนี้ตามคำฟ้องเกิดขึ้นภายหลังการทำสัญญาค้ำประกัน กรณีจึงเป็นการประกันมูลหนี้ที่อาจสมบูรณ์ได้ในอนาคต... เมื่อสัญญาค้ำประกันระหว่างโจทก์กับจำเลยที่ ๓ มิได้ระบุ จำนวนเงินสูงสุดที่ค้ำประกัน และระยะเวลาในการก่อหนี้ ที่จะค้ำประกัน สัญญาค้ำประกันดังกล่าวจึงเป็นบรรดา ข้อตกลงเกี่ยวกับการค้ำประกันที่แตกต่างไปจาก ม.๖๘๑ ว.๒ ตกเป็นโมฆะตาม ม.๖๘๕/๑ จำเลยที่ ๓ ไม่ต้องรับผิดชอบตาม สัญญาค้ำประกันต่อโจทก์

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ถ้ามีหนี้หลายมูลหนี้ บางมูลหนี้สัญญาค้ำประกันระบุชัดเจน ตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสาม แต่บางมูลหนี้ระบุไม่ชัดเจนหรือ ในส่วนหนี้ในอนาคตสัญญาค้ำประกันกลับระบุแตกต่างหรือ ไม่ครบตามมาตรา ๖๘๑ วรรคสอง เฉพาะข้อตกลงในการค้ำ ประกันหนี้ที่ไม่ชัดเจนหรือหนี้ในอนาคตก็โมฆะ แต่ข้อตกลง ในส่วนการค้ำประกันหนี้ที่มีอยู่แล้วและชัดเจนก็สมบูรณ์ (เทียบ เนติ ๖๒ และ เทียบ ฎ.๑๐๒๓/๒๕๔๘)

- หนี้ในอนาคต เช่น ค้ำฯ ส.ญ.เบิกเงินเกินบัญชี, ค้ำฯความเสียหาย
ที่อาจเกิดขึ้นจากลูกจ้างในการเข้าทำงานในตำแหน่งหน้าที่ต่างๆ ฯ
- ผู้ค้ำฯ จะได้ว่าตนต้องรับผิดชอบอย่างน้อยเพียงใดสมควรที่ตนจะ
เข้าค้ำฯ หนี้หรือไม่ (คือ รับผิดชอบอย่างมีขอบเขต รับผิดชอบตาม
จำนวนที่ระบุไว้ รับผิดชอบภายในระยะเวลาที่กำหนด)
- การจำนองก็อาจเป็นประกันหนี้ที่มีอยู่แล้วหรือหนี้ในอนาคตได้
ตาม ม.๓๐๓ ประกอบ ม.๖๘๑ (เนติ ๖๒)(เทียบ ฎ.๕๔๒๕/๕๕)

(๔) ม.๖๘๑ ว.๒ และ ว.๓

ฎ.๓๔๒๕/๕๒ มาตรา ๓๐๓ บัญญัติว่าบทบัญญัติมาตรา ๖๘๑ ว่าด้วยค้ำประกัน
นั้น ทำให้ใช้ได้ในการจำนอง นอกเหนือจากควร ดังนั้น สัญญาจำนองซึ่งเป็นหนี้อุปกรณ์
จึงสามารถประกันหนี้เบิกเงินเกินบัญชีซึ่งเป็นหนี้ในอนาคตได้

ฎ.๕๔๒๕/๕๕ ตามมาตรา ๓๐๓ ประกอบมาตรา ๖๘๑ การจำนองเพื่อประกันหนี้
ในอนาคตสามารถกระทำได้ ดังนั้น แม้จำเลยที่ ๒ จะทำสัญญาจำนองไว้ก่อนที่จะเกิด
มูลหนี้ตามตัวสัญญาใช้เงินซึ่งเป็นมูลหนี้ประจักษ์ สัญญาจำนองก็ย่อมมีผลสมบูรณ์

สัญญาค้ำประกันบุคคลเข้าทำงานที่มีเจตนาค้ำประกันตลอดระยะเวลาที่บุคคลนั้น
ทำงานถือเป็นสัญญาค้ำประกันหนี้ในอนาคต (ฎ.๙๘๕๖/๕๕) ตาม ม.๖๘๑ ว.๒
 แต่ผู้ค้ำประกันจะมีขอบเขตความรับผิดชอบเพียงใดเมื่อมีการเปลี่ยนตำแหน่งหรือ
 หน้าที่ในการทำงานต้องแล้วแต่ว่าสัญญาค้ำประกันเขียนให้ครอบคลุมหรือไม่เพียงใด
 และที่สำคัญการค้ำประกันหนี้ในอนาคตในปัจจุบันสัญญาค้ำประกันต้องระบุให้ครบ
 ตาม ม.๖๘๑ ว.๒ หากสัญญาค้ำประกันระบุแตกต่างหรือไม่ครบตาม ม.๖๘๑ ว.๒
 จะทำให้สัญญาค้ำประกันหนี้ในอนาคตตกเป็นโมฆะ ตาม ม.๖๘๕/๑

แนวฎีกาที่ ส.ญ.คำฯ ระบุตำแหน่งหน้าที่ของลูกจ้างที่เข้าค้ำฯ
 แต่ลูกจ้างทำการนอกเหนือไปจากตำแหน่งหน้าที่ของลูกจ้าง
 - คำฯ ลูกจ้างตำแหน่งหัวหน้าช่างเครื่องไฟฟ้า แต่ลูกจ้างขับรถ
นายจ้างไปชนรถผู้อื่น ผู้ค้ำฯ ไม่ต้องรับผิดชอบ (ฎ.๑๓๗๓/๑๓(ป)
 - คำฯ ลูกจ้าง หน้าที่ พนง.ขับรถ แต่ลูกจ้างนำไปเบิกค่ารักษา
พยาบาลซึ่งเป็นเอกสารปลอมไปขอเบิกเงิน ผู้ค้ำฯ ไม่ต้องรับผิดชอบ
(ฎ.๑๔๘๓/๒๓)
 - คำฯ ลูกจ้าง หน้าที่ พนง.ขายตัวและติดยา แต่ลูกจ้างขับรถ
โดยสารไปชนผู้อื่น ผู้ค้ำฯ ไม่ต้องรับผิดชอบ (ฎ.๒๓๕๓/๒๓)
 - คำฯ จำเลยที่ ๑ เข้าทำงานเป็น รปภ. ธนาคาร แต่จำเลยที่ ๑
ไปหลอกเงินลูกค้านายธนาคาร ผู้ค้ำฯ ไม่ต้องรับผิดชอบ (ฎ.๕๗๒๐/๓๓)
 - คำฯ ส.เข้าทำงานครั้งแรก เมื่อ ส.เลิกทำงาน ส.ญ.คำฯ สิ้นผล
ต่อมา ส.เข้าทำงานใหม่ ผู้ค้ำฯ เดิมไม่ผูกพัน (ฎ.๖๑๓๕/๔๐)

ญ.๑๕๐๑/๔๘ จำเลยคำประกัน ข. ในขณะที่ ข. มีตำแหน่งผู้ช่วยจัดซื้อสินค้า ไม่เกี่ยวกับการขายสินค้าของโจทก์ ไม่ได้เกี่ยวข้องกับตัวเงินจากการขายสินค้า ซึ่งตามสภาพงานจะต้องมีทั้งสินค้าใหม่ๆ เงินที่ขายสินค้าหมุนเวียนผ่านมือไป อันมีลักษณะการทำงานแตกต่างไปจากการช่วยจัดซื้อสินค้าอย่างสิ้นเชิง งาน ตำแหน่งพนักงานขายสินค้าจึงถือได้ว่าอยู่นอกเหนือเจตนาและความมุ่งหมาย จะผูกพันตนของจำเลยตามสัญญาคำประกันในขณะที่เข้าทำสัญญาคำประกัน การที่ ข. ได้ทำความเสียหายแก่โจทก์ขณะอยู่ในตำแหน่งพนักงานขายสินค้า ของโจทก์ จำเลยจึงไม่ต้องรับผิดชอบตามสัญญาคำประกันต่อโจทก์ (ญ.๖๓๕๓/๔๓)

ญ.๖๐๒๐/๕๑ เดิมโจทก์จ้างจำเลยที่ ๑ ในตำแหน่งพนักงานสินเชื่ มีจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ คำประกัน การทำงาน ต่อมาโจทก์ได้ทำสัญญาจ้างจำเลยที่ ๑ ใหม่ในตำแหน่งผู้จัดการ โดยมีจำเลยที่ ๔ จำนวน ที่ดินเป็นประกันการเข้าทำงาน อันเป็นการตกลงทำสัญญากันใหม่ในตำแหน่งงานใหม่ที่มีความ รับผิดชอบเพิ่มมากขึ้นโดยไม่ปรากฏว่า จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ได้รู้เห็นให้ความยินยอมด้วย อีกทั้งตาม สัญญาจ้างฉบับใหม่ก็ไม่ได้ระบุว่าที่ดินส่วนที่จำเลยที่ ๔ จำนวนเป็นประกันการทำงานของจำเลยที่ ๑ ไว้แก่โจทก์นั้นเป็นการประกันเพิ่มเติมจากที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ คำประกันไว้เดิม อันเป็นข้อเท็จจริง ที่แสดงเจตนาของโจทก์และจำเลยที่ ๑ ที่ให้บังคับตามสัญญาจ้างใหม่ และเป็นผลทำให้สัญญาจ้างจำเลย ที่ ๑ ในตำแหน่งพนักงานสินเชื่เดิมและสัญญาคำประกันเดิมที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ กระทำผูกพันไว้กับ โจทก์สิ้นสุดลงไปแล้ว ดังนั้น เมื่อจำเลยที่ ๑ ก่อให้เกิดความเสียหายในขณะที่ทำหน้าที่ผู้จัดการของโจทก์ตาม สัญญาจ้างใหม่ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์ตามฟ้อง (เนติ ๖๓) (ญ.๑๕๕๐๔/๕๓)

ปัจจุบันคำฯ นี้ในอนาคตต้องระวังว่าจะขัด ม.๖๘๑ ว.๒ หรือไม่

ฎ.๕๘๓ - ๘/๕๒ จำเลยที่ ๔ มีเจตนาคำประกันโจทก์ในการที่โจทก์สมัครเข้าทำงานกับจำเลยที่ ๑ และยินยอมคำประกันโจทก์ไม่ว่าจะทำงานกับจำเลยที่ ๑ ในหน้าที่หรือตำแหน่งงานใด จึงเป็นการทำสัญญาคำประกันนี้ในอนาคตซึ่งกฎหมายอนุญาตให้มีการประกันได้ ดังนั้นเมื่อจำเลยที่ ๑ รับโจทก์เข้าทำงานและต่อมาโจทก์ได้ก่อความเสียหายขึ้น จำเลยที่ ๔ จึงต้องรับผิดชอบจำเลยที่ ๑ ตามสัญญาคำประกัน (ฎ.๑๖๘๐๔/๕๕, ๑๓๕๖๓/๕๘, ๘๘๕๖/๕๕)

ฎ.๓๔๖๔/๖๑ สัญญาคำประกันรับรองความเสียหายที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทำไว้กับโจทก์ ระบุว่า ข้าพเจ้าจึงตกลงยินยอมเข้าเป็นผู้คำประกันรับรองความเสียหาย... และข้อ ๑ ระบุว่า ในระหว่างเวลาที่บุคคลที่ข้าพเจ้าคำประกันปฏิบัติงานอยู่...ตามสัญญาว่าจ้างหรือสัญญาแต่งตั้งผู้ขาย...หรือตำแหน่งหน้าที่การงานที่บริษัทฯ รับไว้ในขั้นต้นหรือในตำแหน่งหน้าที่การงานที่เปลี่ยนไปในภายหลัง หากบุคคลที่ข้าพเจ้าคำประกันได้กระทำ...เป็นเหตุให้บริษัทฯ ได้รับความเสียหาย... ถือได้ว่าจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ยอมผูกพันเพื่อชำระหนี้ที่จำเลยที่ ๑ ก่อให้เกิดความเสียหายสำหรับตำแหน่งที่ระบุไว้และที่เปลี่ยนไปในอนาคต ซึ่งความเสียหายเกิดขึ้นขณะจำเลยที่ ๑ ทำงานในตำแหน่งผู้จัดการร้าน แม้ตำแหน่งจะสูงขึ้นและมีความรับผิดชอบมากขึ้น แต่มิได้อยู่นอกเหนือความตกลงของสัญญาฯ ประกอบกับยังคงมีหน้าที่ในการขายสินค้าและเก็บเงินค่าสินค้านำส่งโจทก์จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จึงต้องร่วมกันรับผิดชอบในความเสียหายที่จำเลยที่ ๑ ก่อขึ้นตามสัญญาฯ

สัญญาค้ำประกัน คุ้มครองเงิน และดอกเบี้ย ฯ เพียงใด

(๕) ม.๖๘๓

- ถ้าสัญญาค้ำประกันระบุหนี้หรือสัญญาที่ค้ำประกันไว้โดยชัดแจ้งแล้ว หรือกรณีการค้ำประกันหนี้ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไขสัญญาค้ำประกัน ระบุลักษณะของมูลหนี้ วัตถุประสงค์และระยะเวลาในการก่อหนี้ไว้แล้ว และระบุจำนวนเงินที่ค้ำประกันไว้ลอยๆ เช่น รับผิดในวงเงิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท กรณีนี้ต้องรับผิดชอบตามจำนวนวงเงินที่ระบุไว้แต่ไม่เกินหนี้ประธาน และยังต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยจากต้นเงินดังกล่าวด้วย (เทียบ ฎ.๓๗๖๘/๓๓)
- ถ้าสัญญาค้ำประกันระบุหนี้หรือสัญญาที่ค้ำประกันไว้โดยชัดแจ้งแล้ว แต่ไม่ระบุวงเงินที่ค้ำประกันไว้และเป็นกรณีที่มิใช่การค้ำประกันหนี้ ในอนาคตหรือหนี้มีเงื่อนไข เห็นว่าต้องรับผิดชอบต้นเงินเต็มตามจำนวนหนี้ ที่ค้ำประกันและยังต้องรับผิดชอบดอกเบี้ยจากต้นเงินเต็มจำนวนดังกล่าวด้วย

(๕) ม.๖๘๓

แต่ถ้าสัญญาค้ำประกันระบุจำกัดจำนวนไว้ชัดเจน
เช่น ยอมค้ำประกันต้นเงินและดอกเบี้ยรวมทั้ง
อุปกรณ์แห่งหนี้ทั้งสิ้นตามสินเชื่อดังกล่าวให้แก่
ธนาคารไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือจำกัดเวลา
การค้ำประกันไว้ (เทียบ ฎ.๘๐๔๔/๕๕) ก็รับผิดชอบ
ตามที่จำกัดไว้นั้น (เทียบ ฎ.๓๐๘๑/๔๕)

(๕) ม.๖๘๓

ฎ.๓๓๔๓/๒๕ หนังสือสัญญาค้ำประกันมีข้อความว่า ผู้ค้ำประกัน
ตกลงยินยอมชำระหนี้ทั้งต้นเงินและดอกเบี้ยรวมทั้งอุปกรณ์แห่ง
หนี้ทั้งสิ้นตามสินเชื่อดังกล่าวให้แก่ธนาคารเป็นจำนวนไม่เกิน
๑๐๐,๐๐๐ บาท เป็นการค้ำประกันอย่างจำกัดจำนวน เมื่อรวมต้นเงิน
ดอกเบี้ยและอุปกรณ์แห่งหนี้แล้ว ผู้ค้ำประกันรับผิดชอบไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐
บาท อย่างไรก็ตามสินเชื่อดังกล่าวเป็นหนี้เงิน จำเลยที่ ๓ (ผู้ค้ำประกัน)
ต้องชำระดอกเบี้ยแก่โจทก์ในระหว่างผิคนัดตาม ม.๒๒๔ว.๑(นิติ๕๖)
(ปัจจุบันในส่วนดอกเบี้ยต้องระวาง ม.๖๘๖ ด้วย)

(๕) ม.๖๘๓

ฎ.๓๐๒/๔๕ แม้สัญญาคำประกันดังกล่าว
อันเป็นสัญญาหรือหนังสืออุปกรณ์จะมีได้กำหนด
อัตราดอกเบี้ยไว้ ก็ต้องถืออัตราดอกเบี้ยตาม
ที่ระบุไว้ในสัญญาหรือหนังสือประธาน

(๕) ม.๖๘๔

ผู้ค้าฯ ย่อมรับผิดชอบเพื่อค่าฤชาธรรมเนียมความ (ม.๖๘๔)

หมายถึงค่าฤชาธรรมเนียมที่ ตน.ต้องใช้แก่ จน.ตามคำพิพากษา
ในกรณีที่ จน.ฟ้อง ตน.เพียงคนเดียว ถ้า จน.ไม่ได้รับชำระหนี้รวม
ทั้งค่าฤชาธรรมเนียม ผู้ค้าฯ ต้องรับผิดชอบในค่าฤชาธรรมเนียมดังกล่าว
ตาม ม.๖๘๔ เว้นแต่โจทก์ฟ้องคดีโดยมิได้เรียกผู้ค้าฯ ชำระหนี้ก่อน

ฎ.๒๓๑๘/๑๕ การที่ศาลอุทธรณ์ให้จำเลยที่ ๒ (ผู้ค้าฯ)

ใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ในฐานะที่จำเลยที่ ๒ เป็นผู้แพ้คดีแก่
โจทก์ตาม ป.วิ.พ.ม.๑๖๑ หากใช้กรณีใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนจำเลย
ที่ ๑ (ตน.) อันจะอ้างเหตุไม่ทงตามตาม ป.พ.พ. ม. ๖๘๔ ขึ้นเป็น
ข้อยกเว้นความรับผิดชอบ

(๖) ม.๖๘๕/๑

ม.๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยว
กับการค้าประกันที่แตกต่างไปจาก
ม.๖๘๑ ว.๑ ว.๒ และ ว.๓ ม.๖๘๖
ม.๖๘๔ ม.๖๘๘ และ ม.๖๘๙ เป็นโมฆะ

คำฯ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)
๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้ค้าฯชำระหนี้)(ม.๖๘๖)
๓. สิทธิและโทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๘๗ - ๖๘๘)
๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)(ม.๖๘๙ - ๗๐๑)

คำฯ

๑.บททั่วไป (อะไรและเพียงใด)

๑) ขอบเขตการคำฯ (ม.๖๘๐ – ๖๘๑/๑,
๖๘๓ – ๖๘๔, ๖๘๕/๑)

๒) ผู้รับเรียน,ผู้คำฯ หลายคน (ม.๖๘๒)

๓) ลูกหนี้รับผิดชอบที่เหลือ (ม.๖๘๕)

ผู้คำฯประกันหลายคน
รับผิดชอบอย่างไร

(๒) ผู้ค้าฯ หลายคน (ม.๖๘๒ ว.๒)

- ผู้ค้าประกันหลายคนแม้มิได้เข้าทำสัญญาค้าประกันร่วมกัน โดยทำสัญญาคนละฉบับและต่างวันกัน แต่เป็นการค้าประกัน หนี้รายเดียวกัน จึงอยู่ในบังคับของ ม.๖๘๒ ว.๒

เฉพาะผู้ค้าประกันด้วยกันต้องร่วมกันรับผิดชอบเจ้าหนี้อย่าง
ลูกหนี้ร่วม (ฎ.๒๓๓๐/๓๘, ๒๒๔๓/๓๖) ไม่ใช่ต่างคนต่าง
รับผิดชอบและต้องนำ ม.๒๕๑ ถึง ๒๕๖ มาบังคับ

ฎ.๑๖๒๘/๖๔ จำเลยทั้งสามต่างฝ่าย
ต่างยอมตนเข้าเป็นผู้ค้าประกันใน
หนี้กู้ยืมของผู้ตายที่มีต่อโจทก์
จำเลยทั้งสามจึงมีความรับผิดชอบอย่าง
ลูกหนี้ร่วมกัน แม้ถึงว่าจะมิได้เข้ารับ
ค้าประกันร่วมกันตาม ม.๖๘๒ ว.๒

เนติ ๗๐ คำ

แดง กู้	ขาว	ต่อมาเขียว
๒ ล้าน	ค้ำๆ	ค้ำๆ
	๑ ล้าน	๑ ล้าน

ม.๖๘๒ ๖.๒

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๐ ข้อ ๕ ธงคำตอบ... นายเขียวและนายขาวเป็น
ผู้ค้ำประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงิน แม้มิได้เข้าทำสัญญาค้ำประกันร่วมกัน โดยทำ
สัญญาคนละฉบับและต่างวันกัน (นายแดงทำหนังสือสัญญากู้ยืมเงินนายดำ
๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท นายขาวทำหนังสือสัญญาค้ำประกัน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท วันต่อมา
นายเขียวทำหนังสือสัญญาค้ำประกัน ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท) แต่เป็นการค้ำประกันหนี้
รายเดียวกัน จึงอยู่ในบังคับของ ป.พ.พ.มาตรา ๖๘๒ วรรคสอง นายเขียวและ
นายขาวจึงต้องร่วมกันรับผิดชอบนายดำอย่างลูกหนี้รวมในวงเงิน ๑,๐๐๐,๐๐๐
บาท (ฎ.๒๓๓๐/๒๕๓๘) ไม่ใช่ต่างคนต่างรับผิดชอบคนละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท...

ผู้ค้าประกันหลายคน
เจ้าหนีปลดหนี้ให้
ผู้ค้าประกันคนหนึ่ง
ตามสัญญาค้าประกัน
ผลเป็นอย่างไร

(๒) ผู้ค้าฯ หลายคน (ม.๖๘๒ ว.๒)

- การที่เจ้าหนีปลดหนี้ให้ผู้ค้าประกันคนหนึ่ง
ตามสัญญาค้าประกัน ผู้ค้าประกันคนอื่น

ไม่หลุดพ้นยังต้องรับผิดชอบ

(กรณีนี้หมายถึงการที่เจ้าหนีปลดหนี้ให้ผู้ค้าประกัน
คนหนึ่งตามสัญญาค้าประกัน ไม่ใช่เรื่องการปลดหนี้
ในหนี้ประธานซึ่งจะส่งผลต่างกัน

หากเป็นการปลดหนี้ในหนี้ประธานจนหนี้ประธาน
ระงับ จะทำให้ผู้ค้าประกันทุกคนเป็นอันหลุดพ้น
ไม่ต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนีตามมาตรา ๖๘๘)

ฎ.๓๑๕/๖๑ เมื่อได้ความว่า ทั้งจำเลยที่ ๒ และ บ. ต่างทำสัญญาค้ำประกันหนี้
รายเดียวกันย่อมต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม ตามมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง เมื่อ
บทบัญญัติในลักษณะค้ำประกันมิได้กำหนดความรับผิดของผู้ค้ำประกันที่มีได้
ค้ำประกันร่วมกัน แต่ต้องรับผิดชอบร่วมกันดังกล่าวไว้จึงต้องใช้หลักทั่วไป ตาม
มาตรา ๒๒๕, ๒๕๓ และ ๒๕๖ แม้โจทก์จะยอมรับการชำระหนี้และปลดหนี้ให้
บ. คงเป็นประโยชน์แก่โจทก์เพียงเท่าส่วนของ บ. ชำระให้โจทก์และที่ปลดไป
จึงทำให้โจทก์ไม่อาจใช้สิทธิไล่เบี้ยเอาจากจำเลยที่ ๒ ในส่วนที่ปลดไปได้เท่านั้น
หาทำให้จำเลยที่ ๒ หลุดพ้นจากความรับผิดในหนี้ส่วนที่เหลือไม่(ฎ.๓๕๖๘/๖๒)

ฎ.๑๒๓๘๔/๕๘ การที่ลูกหนี้ร่วมตามคำพิพากษาซึ่งเป็น
ผู้ค้ำประกันหนี้ของลูกหนี้ชั้นต้นร่วมกับจำเลยในคดีนี้
ชำระหนี้บางส่วนให้แก่เจ้าหนี้และเจ้าหนี้มีหนังสือปลด
ภาระหนี้ให้แก่ลูกหนี้ร่วมตามคำพิพากษารายนั้นแล้วก็ตาม
หนังสือดังกล่าวเป็นเพียงการแสดงเจตนาของเจ้าหนี้ว่า
ไม่ประสงค์ที่จะเรียกให้ลูกหนี้ร่วมตามคำพิพากษารายนั้น
ชำระหนี้ตามคำพิพากษาแก่เจ้าหนี้จนสิ้นเชิง ตาม ม.๒๕๑
เท่านั้น ไม่มีผลทำให้จำเลยในคดีนี้ซึ่งเป็นลูกหนี้ร่วมตาม
คำพิพากษาลุดพ้นจากความรับผิดในหนี้ส่วนที่เหลือภายหลัง
หักชำระหนี้แต่อย่างใดเพราะหนี้ตามคำพิพากษายังมิได้ชำระ
โดยสิ้นเชิง จำเลยจึงต้องรับผิดชอบชำระหนี้ส่วนที่เหลือแก่เจ้าหนี้
(เนติ ๓๐) (ฎ.๓๖๓/๑๑, ๓๑๕/๖๑, ๒๕๕๓/๖๒, ๓๕๖๘/๖๒)

เนติ ๗๐

คำ

หนี้ถึงกำหนด

ขาวชำระหนี้ให้คำ ๖๐๐,๐๐๐ บาท
คำทำหนังสือปลดหนี้ให้ขาว

แดง กู้	ขาว	ต่อมาเขียว
๒ ล้าน	คำๆ	คำๆ
	๑ ล้าน	๑ ล้าน

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๐ ข้อ ๕ ระบุว่า... นายเขียวและนายขาวเป็นผู้ค้ำประกัน
การชำระหนี้กู้ยืมเงิน แม้ได้เข้าทำสัญญาค้ำประกันร่วมกัน โดยทำสัญญาคนละฉบับและ
ต่างวันกัน แต่เป็นการค้ำประกันหนี้รายเดียวกัน จึงอยู่ในบังคับของ ป.พ.พ.มาตรา ๖๘๒
วรรคสอง นายเขียวและนายขาวจึงต้องร่วมกันรับผิดชอบนายคำอย่างลูกหนี้ร่วมในวงเงิน
๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท (ฎ.๒๓๓๐/๒๕๓๘) ไม่ใช่ต่างคนต่างรับผิดชอบคนละ ๑,๐๐๐,๐๐๐ บาท รวมเป็น
เงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท การที่นายขาวชำระหนี้ให้แก่คำ ๖๐๐,๐๐๐ บาท แล้วนายคำทำหนังสือ
ปลดหนี้ให้นายขาว แสดงว่านายคำไม่ประสงค์จะให้ นายขาวชำระหนี้เงินสินเชิงตามมาตรา ๒๕๑
เท่านั้น นายเขียวยังต้องรับผิดชอบในหนี้ที่เหลือ (ฎ.๑๒๓๘/๒๕๕๘) นายคำจึงมีสิทธิเรียกร้อง
ให้นายเขียวชำระหนี้อีก ๔๐๐,๐๐๐ บาท...

ผู้ค้าประกันคนหนึ่งชำระหนี้
จะได้เบี้ยผู้ค้าประกันคนอื่น
ได้เพียงใด

จน.

ชาวใช้นี้แทน ๑ ล้าน

ข้า	ข้า	ชาว	เขี้ยว
๑ ล้าน	ข้าฯ	ข้าฯ	

(๒) ผู้ค้าฯ หลายคน (ม.๖๘๒ ว.๒)
- ถ้าผู้ค้าประกันคนหนึ่งยอมชำระหนี้แก่เจ้าหนี้
ยอมรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้ได้เสียเอาแก่
ผู้ค้าประกันอื่นได้ตามส่วนเท่าๆ กันตามมาตรา
๒๒๕ (๓) และ ๒๕๖ พร้อมดอกเบี้ยตามมาตรา
๒๒๔ วรรคหนึ่ง (ฎ.๓๑๒๕/๒๕๓๘)

ฎ.๓๐๒๘/๖๒ โจทก์และจำเลยที่ ๒ ต่างเป็นผู้ค้าประกันจำเลยที่ ๑ ต่อ
ธนาคาร ก. จึงเป็นกรณีที่บุคคลหลายคนยอมตนเข้าเป็นผู้ค้าประกัน
จำเลยที่ ๑ ในหนี้รายเดียวกัน โจทก์กับจำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบต่อ
ธนาคาร ก. อย่างลูกหนี้ร่วมกันตามมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง เมื่อโจทก์
เข้าใช้หนี้แก่ธนาคาร ก. แทนจำเลยที่ ๑ แล้ว โจทก์ยอมรับช่วงสิทธิของ
ธนาคาร ก. ได้เสียเอาแก่จำเลยที่ ๒ ได้ตามส่วนเท่า ๆ กันตามมาตรา
๒๒๕ (๓) และมาตรา ๒๕๖ (ฎ.๑๒๑๖๘/๕๓) (เนติ ๗๖)

ฎ.๕๐๓๕/๔๕ โจทก์กับจำเลยที่ ๒ และ ๓ ต่างเป็นผู้ค้ำประกันหนี้ของจำเลยที่ ๑ ต่อบริษัทฯ อ. แม้วงเงินค้ำประกันจะไม่เท่ากัน โจทก์กับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ก็ต้องรับผิดชอบต่อบริษัท อ.ฯ อย่างลูกหนี้ร่วมตาม ม.๖๘๒ ว.๒ เมื่อโจทก์ชำระหนี้แก่บริษัทฯ อ. แทนจำเลยที่ ๑ ไปแล้ว ๔,๘๓๘,๕๖๗.๔๐ บาท โจทก์ย่อมรับช่วงสิทธิของบริษัทฯ อ. ไล่เบี้ยเอาแก่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ได้ตามส่วนเท่าๆ กัน ตาม ม. ๒๒๕(๓) และ ม.๒๕๖ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ต้องรับผิดชอบต่อโจทก์คนละ ๑,๖๑๒,๘๕๕.๘๐ บาท พร้อมดอกเบี้ย นับแต่วันที่โจทก์จ่ายเงินให้แก่บริษัทฯ อ. จนกว่าจะชำระเสร็จ (ฎ.๓๕๕/๐๕)

ฎ.๔๓๓๗/๖๔ โจทก์และจำเลยต่างเป็นผู้ค้ำประกัน ป. ลูกหนี้ต่อธนาคาร ก. จึงเป็นกรณีที่บุคคลหลายคนยอมตนเข้าเป็นผู้ค้ำประกันในหนี้รายเดียวกัน โจทก์และจำเลยจึงต้องรับผิดชอบต่อธนาคาร ก. อย่างลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ ว.๒ เมื่อโจทก์เข้าใช้หนี้แก่ธนาคาร ก. แทน ป. แล้ว โจทก์ย่อมเข้ารับช่วงสิทธิของธนาคาร ก. ด้วยอำนาจกฎหมาย ไล่เบี้ยเอาแก่จำเลยได้ตามส่วนเท่า ๆ กัน ตาม ม.๒๒๕ (๓) และ ม.๒๕๖ โจทก์จึงมีสิทธิไล่เบี้ยเอาแก่จำเลยเพื่อต้นเงินและดอกเบี้ยทันทีที่ได้ชำระเงิน หากไม่มีสิทธิคิดดอกเบี้ยเมื่อโจทก์ทวงถามและจำเลยผัดผ่อนชำระหนี้ไม่(เนติ ๗๖)

จน.

ขาว ใช้หนี้แทน ๑ ล้าน

คำ กู้	ขาว	เจียว
๑ ล้าน	ค้ำๆ	ค้ำๆ
	๑ ล้าน	๑ ล้าน

ไล่เบี้ยตาม

ไล่เบี้ยตาม

ม.๖๕๓

ม.๒๒๕(๓), ๒๕๖

ฎ.๔๕๗๔/๓๖

จน.

โจทก์ ใช้หนี้แทน ๔๐,๗๐๐ บาท

น. กู้	โจทก์	จำเลย
๒๐,๐๐๐	ค้ำๆ	ค้ำๆ
ดอกเบี้ย		
๒๐,๗๐๐		

ต่อมา ทำ ส.ญ.กู้

ระหว่างกัน ๔๐,๗๐๐ บาท

หากมีการแปลงหนี้ใหม่ในกรณีต่อไปนี้จะให้หนี้ตามสิทธิไต่เบี่ยระงับไป
ฎ.๔๕๓๔/๓๖ โจทก์และจำเลยเป็นผู้ค้ำประกัน น. ในหนี้รายเดียวกัน จึงเป็น
ลูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ ว.๒ เมื่อโจทก์ชำระหนี้แก่เจ้าหนี้แล้วย่อมรับช่วงสิทธิ
ของเจ้าหนี้ไต่เบี่ยเอาแก่จำเลยได้ทั้งหนึ่งตาม ม.๒๒๕(๓) และ ๒๕๖ และยังมีสิทธิที่
จะไต่เบี่ยเอาแก่ น. เพื่อให้ชำระหนี้ทั้งหมดได้ตาม ม.๖๕๓ ว.๑ อีกด้วย เมื่อปรากฏ
ต่อมาว่าโจทก์ตกลงกับ น. ทำหนังสือสัญญากู้เงินมีข้อความว่า น.เป็นหนี้เงินกู้โจทก์
๔๐,๓๐๐บาท ถือได้ว่ามีหนี้ใหม่เกิดขึ้นตามสัญญากู้เงิน เป็นการแปลงหนี้ใหม่มีผลให้
หนี้ตามสิทธิไต่เบี่ยแก่ น.ระงับไป และความรับผิดชอบของจำเลยในฐานะผู้ค้ำประกันหนี้
เดิมของ น.และในฐานะลูกหนี้ร่วมกับโจทก์ย่อมระงับไปด้วย สันสิทธิไต่เบี่ย(เนติ๕๕)

กรณีมีทั้งผู้ค้ำประกันและ
ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
ผู้ค้ำประกันชำระหนี้แล้ว
จะไต่เบี่ยผู้จำนองประกันหนี้
ของบุคคลอื่นได้หรือไม่

ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖

ธนาคาร ก.

← โฉทกั้ใช้หนีแแทน ๑ ล้าน

จำเลยที่ ๑
กู้ ๑ ล้าน

โฉทกั้
ค้ำฯ
๑ ล้าน

จำเลยที่ ๒
จำนองที่ดิน
๑ ล้าน

(๒) ผู้ค้ำฯ หลายคน (ม.๖๘๒ ๖.๒)

- ในกรณีของผู้จำนองประกันหนี้ของ
บุคคลอื่นไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๘๒ ๖.๒

ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับ

- ผู้ค้ำฯ จะรับช่วงสิทธิเจ้าหนี้บังคับ

ทรัพย์จำนองที่ไม่ใช่ของลูกหนี้ชั้นต้น

ไม่ได้ (ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖)

ฎ.๑๓๓๓๓/๕๖ การที่จำเลยที่ ๒ จำนองที่ดินของตนเพื่อประกันหนี้เงินกู้ที่จำเลยที่ ๑ ต้องชำระให้แก่ธนาคาร ก. เจ้าหนี้ เป็นการให้สัญญาต่อเจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑ ว่า หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ก็ให้ธนาคารเจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑ บังคับจำนองเอาที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ ต่างกับการค้ำประกันซึ่งโจทก์ผู้ค้ำประกันสัญญาว่า ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ โจทก์จะชำระหนี้ให้เจ้าหนี้ของจำเลยที่ ๑ ... ในกรณีของจำเลยที่ ๒ ต้องบังคับตามลักษณะจำนองซึ่งไม่มีบทบัญญัติให้นำ ม.๖๘๒ ว.๒ ในลักษณะค้ำประกันมาใช้บังคับกับจำเลยที่ ๒ ให้ต้องรับผิดชอบ อย่างถูกหนี้ร่วมกับโจทก์ซึ่งเป็นผู้ค้ำประกัน อีกทั้งไม่ใช่กรณีผู้ค้ำประกันหลายคนยอมตนเข้าค้ำประกันหนี้รายเดียวกันอันจะต้องรับผิดชอบอย่างถูกหนี้ร่วมกันตาม ม.๖๘๒ ว.๒ อันจะทำให้โจทก์รับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้บังคับจำนองกับที่ดินของจำเลยที่ ๒ ได้ (เนติ ๗๖)
(สรุป โจทก์จะรับช่วงสิทธิของเจ้าหนี้มาบังคับจำนองที่ดินของจำเลยที่ ๒ ไม่ได้)

เจ้าหนี้บังคับผู้ค้ำประกันแล้ว
ได้ไม่ครบ ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบในส่วนที่เหลือหรือไม่

๓) ลูกหนี้รับผิดชอบส่วนที่เหลือ (ม.๖๘๕)

- ถ้าเจ้าหนี้อ้างว่ามีผู้ค้ำประกันแล้ว ได้ไม่ครบรวมทั้งดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน และอุปกรณ์ด้วย ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบในส่วนที่เหลือ (ผู้ค้ำฯ ชำระบางส่วน เจ้าหนี้ปลดหนี้ผู้ค้ำฯ ลูกหนี้ต้องรับผิดชอบส่วนที่เหลือ (พช.๔๕) (เนติ๕๕)) (ฎ.๘๕๓/๔๐, เนติ ๗๐, ๓๑๕/๖๑)

- เว้นแต่ลูกหนี้มีเหตุอื่นยกขึ้นต่อเจ้าหนี้ในการปฏิเสธไม่ชำระหนี้ เช่น หนี้เงินกู้ที่เหลือระงับแล้ว หรือไม่มีหลักฐานการฟ้องร้องหรือขาดอายุความ ฯ

๓) ลูกหนี้รับผิดชอบส่วนที่เหลือ (ม.๖๘๕)

ฎ.๓๑๕/๖๑ การที่โจทก์ยอมรับชำระหนี้บางส่วนจากผู้ค้ำประกัน เมื่อยังมีหนี้ส่วนที่เหลือ จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ชั้นต้นคงต้องรับผิดชอบ เจ้าหนี้อีกจนครบจำนวนตามมาตรา ๖๘๕

ฎ.๘๕๓/๔๐ เหตุหลุดพ้นจากหนี้ที่ค้ำประกันของผู้ค้ำประกันจะเป็นผลให้จำเลยที่ ๑ ในฐานะลูกหนี้ชั้นต้นหลุดพ้นไปด้วยนั้น ย่อมเป็นไปตามมาตรา ๖๘๕ คือจะหลุดพ้นเฉพาะในส่วนที่ผู้ค้ำประกันได้ชำระหนี้ ในส่วนหนี้ที่ยังเหลือนั้น จำเลยที่ ๑ ในฐานะลูกหนี้ชั้นต้นยังคงต้องรับผิดชอบต่อเจ้าหนี้ (เนติ ๕๕, ๗๐)

เนติ ๗๐

คำ

หนี้ถึงกำหนด

ขาวชำระหนี้ให้คำ ๖๐๐,๐๐๐ บาท
คำทำหนังสือปลดหนี้ให้ขาว

แดง	กู้	ขาว	ต่อมาเขียว
๒ ล้าน		คำๆ	คำๆ
		๑ ล้าน	๑ ล้าน

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๗๐ ข้อ ๕ ชงคำตอบ
 นายแดงเป็นลูกหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน ๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท การที่มีผู้อื่นมาค้ำประกันการชำระหนี้ดังกล่าว ทำให้ความรับผิดชอบของนายแดงเปลี่ยนแปลงไปไม่ ดังนั้น เมื่อนายขาวผู้ค้ำประกันคนหนึ่งชำระหนี้แก่นายคำ (ผู้ให้กู้) ๖๐๐,๐๐๐ บาท นายแดงยังต้องรับผิดชอบในหนี้ที่เหลือ ตามมาตรา ๖๘๕ (ญ.๘๕๓/๒๕๔๐) การที่นายคำปลดหนี้ให้นายขาวเป็นการปลดหนี้ตามสัญญาค้ำประกัน ไม่มีผลไปถึงหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน ซึ่งเป็นหนี้ประธาน นายคำจึงมีสิทธิเรียกร้องให้นายแดงชำระหนี้อีก ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท...ทั้งนี้ นายคำมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากนายแดงและนายเขียวรวมแล้วไม่เกิน ๑,๔๐๐,๐๐๐ บาท

คำฯ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)
๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้ค้ำชำระหนี้)(ม.๖๘๖)
๓. สิทธิและโทษของผู้ค้ำฯ (ม.๖๘๗ - ๖๙๖)
๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)(ม.๖๙๗ - ๗๐๑)

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

- มาตรา ๖๘๖ (เดิม) เมื่อลูกหนี้ผิดนัด เจ้าหนี้ฟ้องผู้ค้ำประกันได้ โดยไม่ต้องบอกกล่าว (เนติ ๕๗, ๖๗) (ฎ.๕๔๕๗)/๖๒.๑๐๑๒/๖๓)

แต่ปัจจุบันใช้แนวตามกฎหมายเดิมไม่ได้แล้ว ปัจจุบันหาก

ลูกหนี้ผิดนัดนับแต่วันที่ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗ ใช้บังคับ ต้องบังคับตามมาตรา ๖๘๖ (ใหม่)

และที่จะกล่าวต่อไปจะหมายถึงมาตรา ๖๘๖ ที่แก้ไขเพิ่มเติมใหม่นี้

สัญญาคำประกันทำขึ้น
ก่อนกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม
แต่ถูกหนีขึ้นต้นผิคนัดชำระหนี้
ภายหลังกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม
ต้องใช้ ม.๖๘๖ (ใหม่) หรือไม่

คำฯ

พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๓
มาตรา ๑๘ บัญญัติว่า "บทบัญญัติของพระราชบัญญัตินี้
ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่พระราช
บัญญัตินี้ใช้บังคับ เว้นแต่กรณีที่พระราชบัญญัติบัญญัติไว้
เป็นอย่างอื่น"

มาตรา ๑๙ บัญญัติว่า "ในกรณีที่ลูกหนี้นัดนับแต่วันที่
พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้และ
ผู้ค้ำประกัน ให้เป็นไปตามมาตรา ๖๘๖ แห่ง ป.พ.พ.
ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติ"

แม้สัญญาฉบับนี้ทำขึ้นก่อนวันที่ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ.
(ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๓ ใช้บังคับ แต่ตามมาตรา ๑๕ แห่ง พ.ร.บ.
ดังกล่าว เมื่อลูกหนี้ยื่นต้นผิดนัดชำระหนี้เป็นเวลาภายหลังจากที่
พ.ร.บ. ดังกล่าว ใช้บังคับแล้ว กรณีจึงต้องด้วย ม.๖๘๖ ที่แก้ไขใหม่
(ฎ.๒๕๕๐/๖๓)

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

ผิดนัดเป็นไปตาม

(๑) ม.๒๐๔ วรรค ๑

(๒) ม.๒๐๔ วรรค ๒

ภายหลังถูกหนีชั้นต้นผิดนัด
ถ้าเจ้าหนีไม่มีหนังสือบอกกล่าว
ไปยังผู้ค้ำประกันผลเป็นอย่างไร

ภายหลังถูกหนีชั้นต้นผิดนัดไม่ปรากฏว่าเจ้าหนีมีหนังสือ
บอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกัน ไม่มีอำนาจฟ้องผู้ค้ำประกัน
ฎ.๓๗๘๔/๖๒ ภายหลังถูกหนีชั้นต้นผิดนัดไม่ปรากฏว่า
โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำฯ ตาม
ม.๖๘๖ ว.๑ ที่บัญญัติขึ้นเพื่อให้ความคุ้มครองสิทธิและให้ความ
เป็นธรรมแก่ผู้ค้ำฯ ซึ่งมีใช้ถูกหนีชั้นต้น ดังนี้ ไม่ว่ากรณีจะเป็น
ประการใด โจทก์ย่อมจะเรียกให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำฯ
ชำระหนี้ก่อนมีหนังสือบอกกล่าวไปถึงจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ มิได้
โจทก์จึงยังไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำฯ ตาม
บทกฎหมายดังกล่าว (ฎ.๓๘๓๕/๖๒, ๒๐๗/๖๔)

ภายหลังลูกหนี้ชั้นต้นผิดนัด
เจ้าหนี้บอกกล่าวผู้ค้ำประกัน
ด้วยวาจา จะมีอำนาจฟ้อง
ผู้ค้ำประกันหรือไม่

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))
- เมื่อลูกหนี้ผิดนัดเจ้าหนี้ต้องมีหนังสือบอกกล่าว
ไปยังผู้ค้ำประกันตาม ม.๖๘๖ ว.๑ และ
จะฟ้องผู้ค้ำประกันก่อนที่หนังสือบอกกล่าวจะ
ไปถึงผู้ค้ำประกันมิได้ (เจ้าหนี้บอกกล่าวผู้ค้ำประกัน
ด้วยวาจาทางโทรศัพท์ ไม่มีอำนาจฟ้อง (เนติ ๖๘))
และปัญหานี้เป็นปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับ
ความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความฝ่ายใดฎีกา
ศาลมีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยได้

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๘ ข้อ ๕ ธงคำตอบ... สำหรับความรับผิดชอบ
นายตรีผู้ค้ำประกัน เมื่อหนี้เงินกู้มีกำหนดชำระตามวันแห่งปฏิทินคือ วันที่ ๓๑
มีนาคม ๒๕๕๘ นายเอกถูกหนี้ไม่ชำระหนี้ตามกำหนดจึงตกเป็นผู้ผิดนัดตั้งแต่
วันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘...สิทธิและหน้าที่ของเจ้าหนี้และผู้ค้ำประกันให้เป็นไป
ตามมาตรา ๖๘๖ ที่แก้ไขใหม่ คือ เจ้าหนี้ต้องมีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกัน
ให้ชำระหนี้และจะเรียกให้ผู้ค้ำประกันชำระหนี้ก่อนหนังสือนั้นไปถึงผู้ค้ำประกัน
ไม่ได้ นายโทเพียงแต่โทรศัพท์ทวงให้นายตรีชำระหนี้ยังไม่ได้มีหนังสือบอกกล่าว
ไปถึงนายตรี จึงยังไม่มีสิทธิฟ้องนายตรี ดังนั้น นายตรีไม่ต้องรับผิดชอบต่อนายโท
ตามฟ้อง (หากเป็นกรณีนี้ที่ไม่ได้กำหนดเวลาชำระหนี้จะต้องเตือนก่อนถูกหนี้
จึงจะผิดนัดตามมาตรา ๒๐๔ วรรคหนึ่ง)

ถ้าเจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าว
ไปยังผู้ค้ำประกันก่อนที่
ถูกหนี้ชั้นต้นจะผิดนัด
ผลเป็นอย่างไร

เจ้าหน้าที่มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้คำประกันก่อนวันที่ลูกหนี้ผิดนัด
ถือไม่ได้ว่าเป็นหนังสือบอกกล่าวตามมาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง
ฎ.๒๒๓๕/๖๒ เมื่อปรากฏว่าโจทก์มีเพียงหนังสือบอกกล่าว
ทวงถามไปยังจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้คำประกันอันเป็นระยะ
เวลาก่อนที่จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้จะตกเป็นผู้ผิดนัดโดยไม่ปรากฏ
ว่าโจทก์ได้มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามไปยังจำเลยที่ ๒ และ
ที่ ๓ ผู้คำประกันอีกภายหลังที่จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัด
แล้ว อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายใน
มาตราดังกล่าว โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ และที่ ๓
(ฎ.๔๕๕๔/๒๕๖๒, ๑๘๘๓/๖๖)

ฎ.๔๖๐๓/๖๒ โจทก์ไม่ได้บอกเลิก ส.ญ.กู้หรือเรียกให้ชำระหนี้
ทั้งหมดทันที กลับรับชำระหนี้ไว้โดยไม่อดเอื้อนตลอดมา แสดง
ว่าคู่ ส.ญ.ไม่ถือเอากำหนดเวลาชำระหนี้และเงื่อนไขจำนวนเงิน
ที่ชำระแต่ละงวดตาม ส.ญ.เป็นสาระสำคัญ จำเลยที่ ๑ จะตกเป็น
ผู้ผิดนัดต่อเมื่อโจทก์ได้ให้คำเตือนแล้วตาม ม.๒๐๔ วรรคหนึ่ง
เมื่อโจทก์มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ภายใน ๗ วัน
นับแต่วันรับหนังสือ จำเลยที่ ๑ ได้รับหนังสือแล้วไม่ชำระภายใน
กำหนดจึงตกเป็นผู้ผิดนัด ซึ่งเป็นการผิดนัดภายหลังวันที่พ.ร.บ.
แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๑ มีผลใช้บังคับ
แต่ปรากฏว่าโจทก์มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ผู้คำฯ
ชำระหนี้ซึ่งเป็นหนังสือบอกกล่าวก่อนวันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด
จึงถือไม่ได้ว่าเป็นหนังสือบอกกล่าวตามมาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง
การที่โจทก์ไม่มีหนังสือบอกกล่าวตามบทบัญญัติดังกล่าว
โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ (พข.๖๓)(๒๒๓๕/๖๒)

ฎ.๒๑๐๖/๖๖ (ป) จำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกันแม้เป็นกรรมการผู้มีอำนาจกระทำการแทนจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็นลูกหนี้ชั้นต้น แต่โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามไปถึงจำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ค้ำประกันก่อนที่จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ชั้นต้นผิดนัด และภายหลังจากที่จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ชั้นต้นตกเป็นผู้ผิดนัดแล้ว โจทก์ไม่ได้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ค้ำประกันภายใน ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ผิดนัด ตาม ม.๖๘๖ ว.๑ ที่แก้ไขใหม่ การที่โจทก์นำคดีมาฟ้องเรียกให้จำเลยที่ ๒ ในฐานะผู้ค้ำประกันชำระหนี้เป็นการไม่ปฏิบัติ ตาม ม.๖๘๖ ว.๑ ที่แก้ไขใหม่ โจทก์ยังไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำประกัน

**หนังสือบอกกล่าว
ไปยังผู้ค้ำประกัน
ต้องมีข้อความ
อย่างไร**

การมีหนังสือไปยังผู้ค้าประกันอันมีข้อความให้เข้าใจ
ได้ว่า ลูกหนี้ตกเป็นผู้ผิดนัดแล้ว ก็พอถือได้ว่าเจ้าหนี้ได้
ปฏิบัติตามมาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่งแล้ว

ฎ.๓๑๕๖/๖๒ มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง คงระบุเงื่อนไข
แต่เพียงว่าให้เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้าฯ
โดยมิได้มีกำหนดหลักเกณฑ์ใด ๆ ว่า หนังสือบอกกล่าว
ดังกล่าวจะต้องมีข้อความอย่างไรบ้าง ดังนั้น การที่โจทก์
มีหนังสือไปยังจำเลยที่ ๒ ผู้ค้าฯ อันมีข้อความให้เข้าใจ
ได้ว่า จำเลยที่ ๑ ตกเป็นผู้ผิดนัดแล้ว ก็พอถือได้ว่าโจทก์
ได้ปฏิบัติตามบทบัญญัติในมาตราดังกล่าวแล้ว
(ฎ.๔๕๕๘/๖๒, ๕๔๐๘/๒๕๖๔)

ฎ.๓๘๔๓/๖๒ เจตนารมณ์ ม.๖๘๖ ว.๑
ต้องการให้ผู้ค้าฯ ทราบถึงข้อเท็จจริงว่า
ลูกหนี้ผิดนัดแล้ว เพื่อจะได้ใช้สิทธิเข้า
ชำระหนี้แทนเพื่อลดภาระหนี้ การตีความ
ข้อความในหนังสือบอกกล่าวจึงไม่จำเป็นต้อง
ยึดถือรูปแบบที่เคร่งครัด

ฎ.๔๕๕๘/๖๒ หนังสือมีเนื้อความโดยสรุปว่าจำเลยที่ ๑ ซึ่งเป็น
ลูกหนี้ชั้นต้นมียอดหนี้จำนวนเงินที่ค้างชำระจนโจทก์ได้บอกเลิก
สัญญาและติดตามรถยนต์กลับคืนและได้นำออกขายทอดตลาด
แจ้งยอดให้จำเลยที่ ๒ ชำระหนี้ส่วนที่โจทก์ขาดทุนอยู่ เช่นนี้
ถือได้วก่อนฟ้อง โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามไปยังจำเลย
ที่ ๒ ผู้คำประกันแล้ว โจทก์ยอมมีอำนาจฟ้องให้จำเลยที่ ๒
ผู้คำประกันรับผิดชอบตามสัญญาเข้าซื้อได้

ฎ.๒๒๐/๖๒ สต.คำประกันระบุว่า “บรรดาหนังสือ จดหมาย คำบอกกล่าวใดๆ ของ
เจ้าของที่ส่งไปยังที่อยู่ของข้าพเจ้าตามสัญญานี้โดยส่งเองหรือส่งทางไปรษณีย์ลงทะเบียน
หรือไม่ลงทะเบียนไม่ว่าจะถึงตัวหรือไม่ถึงตัวและไม่ว่าจะมีผู้ได้รับหรือไม่ผู้ใดยอมรับไว้
หรือไม่ยอมรับภายในกำหนดที่ไปรษณีย์แจ้งให้มารับ ... ข้าพเจ้ายินยอมผูกพันให้ถือว่า
หนังสือ จดหมาย หรือคำบอกกล่าวใดๆ นั้น ได้ส่งให้ข้าพเจ้าโดยชอบแล้ว” เมื่อโจทก์ได้
ส่งหนังสือขอให้ชำระหนี้และบอกเลิกสัญญาเข้าซื้อไปตามที่อยู่ของจำเลยที่ ๒ ตามที่แจ้ง
ไว้ในสัญญาคำๆ แม้ทางไปรษณีย์จะคืนหนังสือที่ส่งไปให้จำเลยที่ ๒ เนื่องจากจำเลยที่ ๒
ไม่มารับภายในกำหนดก็ตาม ก็ถือว่าจำเลยที่ ๒ ได้รับหนังสือบอกกล่าวโดยชอบแล้ว
(ฎ.๕๕๕/๖๔, ๒๔๓๘/๖๕, ๑๐๒/๖๖, ๑๑๕๕/๖๖)

ภายหลังลูกหนี้ชั้นต้นผิดนัด ถ้าเจ้าหนี้ปฏิบัติตาม ม.๖๘๖ ว.๑ ผลเป็นอย่างไร

ฎ.๔๕๕/๖๕ โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวทวงถามแจ้ง
การผิดนัดของจำเลยที่ ๑ ลูกหนี้ไปยังจำเลยที่ ๒
ผู้ค้ำประกันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่จำเลยที่ ๑
ผิดนัด อันเป็นการที่โจทก์ได้ปฏิบัติตาม ม.๖๘๖ ว.๑
แล้ว เมื่อจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหนี้ภายในกำหนด จำเลย
ที่ ๒ ผู้ค้ำประกันจึงต้องรับผิดชอบชำระต้นเงินและดอกเบี้ย
รวมทั้งดอกเบี้ยที่ค้างชำระเมื่อพ้นกำหนดหกสิบวัน
จนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ด้วย (ฎ.๒๖๔๕/๖๕)

ฎ.๑๑๘/๖๖ จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ไม่เป็นไปตามกำหนดระยะเวลาในสัญญาและโจทก์คิดค่าธรรมเนียมการชำระหนี้ล่าช้าจากจำเลยที่ ๑ รวมไปถึงโจทก์ยังคงคิดตามทวงถามให้จำเลยที่ ๑ ผู้กู้กับจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำประกันชำระหนี้คืนเงินพร้อมเบี้ยปรับกับหนี้สินค้างชำระตามสัญญาถ้วนเป็นข้อแสดงว่าโจทก์ยังคงยึดถือกำหนดเวลาชำระหนี้ตามสัญญาเป็นสาระสำคัญ เมื่อจำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ครั้งสุดท้ายวันที่ ๒๕ ต.ค. ๒๕๖๑ แล้วไม่ชำระหนี้ที่ถึงกำหนดชำระของงวดวันที่ ๑๗ ก.ย. ๒๕๖๑ จำเลยที่ ๑ ย่อมตกเป็นผู้ผิดนัดตั้งแต่วันที่ ๑๗ ก.ย. ๒๕๖๑ เป็นต้นไป มิใช่โจทก์ไม่ถือข้อตกลงเกี่ยวกับระยะเวลาชำระหนี้เป็นสาระสำคัญ

ภายหลังจากวันที่ ๑๗ ก.ย. ๒๕๖๑ ซึ่งจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวฉบับลงวันที่ ๓๑ ต.ค. ๒๕๖๑ ส่งไปยังจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ทางไปรษณีย์ลงทะเบียนตอบรับเมื่อวันที่ ๖ พ.ย. ๒๕๖๑ และวันที่ ๒ พ.ย. ๒๕๖๑ ตามลำดับ โดยส่งไปตามที่อยู่ของจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ที่ระบุไว้ในสัญญาค้ำประกัน แม้ไม่พบจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ หรือไม่มีผู้ได้รับไว้ ก็ถือว่าหนังสือบอกกล่าวได้ไปถึงจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ อันมีผลเป็นการบอกกล่าวแก่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำประกันภายในระยะเวลา ๖๐ วัน นับตั้งแต่จำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้โดยชอบแล้ว ตาม ม.๖๘๖ ว.๑ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ในฐานะผู้ค้ำประกันจึงต้องร่วมกันรับผิดชอบชำระหนี้แก่โจทก์เมื่อจำเลยที่ ๑ ถูกหนี้ชั้นต้นไม่ชำระหนี้ (ฎ.๓๖๐๓/๖๖)

ภายหลังถูกหนี้ชั้นต้นผิดนัด
เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าว
ไปยังผู้ค้ำประกันเกิน ๖๐ วัน
นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด จะมี
อำนาจฟ้องผู้ค้ำประกันหรือไม่

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

- ภายหลังลูกหนี้ผิดนัด แม่เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันเกินหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด ก็มีอำนาจฟ้องผู้ค้ำประกัน ส่วนผู้ค้ำประกันจะต้อง รับผิดชอบ ใดเป็นไปตาม ม.๖๘๖ ว.๒

ฎ.๖๘๓๓/๖๒ โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวไปยังจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำฯ เกิน ๖๐ วันนับแต่ จำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้) ผิดนัดตาม ม.๖๘๖ ว.๑ ก็ตาม แต่เมื่อได้มีการบอกกล่าวจำเลยที่ ๒ ผู้ค้ำฯ ก่อนฟ้องโดยชอบแล้ว โจทก์จึงมีอำนาจฟ้อง

ฎ.๕๓๘๘/๖๒ เมื่อข้อเท็จจริงได้ความว่าจำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้)
พิดนัดชำระหนี้ภายหลังที่ พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับ
ที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๓ ใช้บังคับแล้ว และโจทก์มีหนังสือบอกกล่าว
และบอกเลิกสัญญาไปยังจำเลยที่ ๒ (ผู้ค้ำประกัน) แล้ว โจทก์จึง
มีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ แม้จะเป็นการบอกกล่าวล่วงพ้นกำหนด
๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ พิดนัด

ภายหลังลูกหนี้ชั้นต้นพิดนัด
เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าว
ไปยังผู้ค้ำประกันเกิน ๖๐ วัน
นับแต่วันที่ลูกหนี้พิดนัด
จะมีผลอย่างไร

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

กรณีที่เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวภายในกำหนดเวลาตาม ว.๑ ตาม ม.๖๘๖ ว.๒ หมายถึง เจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันแล้วแต่เกินกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด ผลคือ ผู้ค้ำประกันหลุดพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้ รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนด ๖๐ วันดังกล่าว (แต่ถ้าเป็นกรณีไม่ได้บอกกล่าวเลยหรือบอกกล่าวด้วยวาจา จะไม่มีอำนาจฟ้องผู้ค้ำประกันตาม ม.๖๘๖ ว.๑

กรณีเจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวแก่ผู้ค้ำประกัน ลงวันที่ ๑ โดยส่งทางไปรษณีย์ในวันที่ ๒ แต่ทางไปรษณีย์ส่งหนังสือบอกกล่าว ไปถึงผู้ค้ำประกันในวันที่ ๕ จะถือว่าเจ้าหนี้มีหนังสือบอกกล่าวไปยัง ผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๖ ในวันใด

ฎ.๓๖๖๑/๖๖ มาตรา ๖๘๖ วรรคหนึ่ง วรรคสอง
ในการส่งคำบอกกล่าวของโจทก์ให้แก่จำเลยที่ ๒
ถึงที่ ๖ ผู้คำประกันนั้น ต้องพิจารณาประกอบ
ป.พ.พ. มาตรา ๑๖๕ วรรคหนึ่ง โจทก์ในฐานะ
เจ้าหนี้จึงต้องมีหนังสือบอกกล่าวทวงถามไปถึง
จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๖ ซึ่งเป็นผู้คำประกันภายใน ๖๐
วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด

ฎ.๔๖๐๔/๖๒ เมื่อจำเลยที่ ๑ ผู้กู้ผิดนัด (ภายหลัง ก.ม.แก้ไขมีผล
ใช้บังคับ) โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำฯ
ชำระหนี้แล้ว แต่โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวเกินกำหนด ๖๐ วัน
นับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัด ซึ่งมีผลทำให้จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำฯ
หลุดพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยเฉพาะเท่าที่เกิดขึ้นภายหลัง
พ้นกำหนด ๖๐ วัน นับแต่เวลาที่ลูกหนี้ผิดนัดตาม ม.๖๘๖ ว.๒
โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ผู้ค้ำฯ ให้ชำระหนี้ได้
(เนติ ๙๔) (ฎ.๓๒๖๓/๖๒, ๑๑๐๑/๖๖)

ฎ.๒๓๓๗/๖๗ โจทก์อ้างว่าจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ครั้งแรกตั้งแต่วันที่ ๘ ต.ค. ๕๖ แต่หลังจากวันที่ ๘ ต.ค. ๕๖ จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้เงินเชื่องวดละ ๑,๔๐๐ บาท และงวดละ ๒,๕๐๐ บาท ตามจำนวนเงินที่กำหนดในสัญญาอีกหลายงวด โดยธนาคารยอมรับไว้และไม่ปรากฏว่าธนาคารได้แจ้งการผิดนัดของจำเลยที่ ๑ ถือเป็นกรณีที่ธนาคารผ่อนผันการผิดนัดของจำเลยที่ ๑ จนต่อมาวันที่ ๕ ก.ย. ๕๘ จำเลยที่ ๑ ชำระหนี้ครั้งสุดท้ายต้องถือว่าจำเลยที่ ๑ ผิดนัดชำระหนี้ นับถัดจากวันครบกำหนดชำระหนี้ในงวดถัดไป คือ นับถัดจากวันที่ ๑๐ ต.ค. ๕๘ ซึ่งมีการกำหนดชำระหนี้เป็นเวลาแน่นอน ถือว่าจำเลยที่ ๑ ตกเป็นผู้ผิดนัดทันทีเมื่อไม่ชำระหนี้ในงวดถัดไป โจทก์ไม่จำเป็นต้องมีหนังสือบอกกล่าวแจ้งการผิดนัดแก่คู่สัญญาอีก แต่โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้ตามหนังสือฉบับลงวันที่ ๒๔ ธ.ค. ๖๓ จำเลยที่ ๒ ได้รับเมื่อวันที่ ๔ ม.ค. ๖๔ เป็นกรณีที่โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวการผิดนัดของจำเลยที่ ๑ ไปยังจำเลยที่ ๒ เกินกว่า ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด จำเลยที่ ๒ หลุดพ้นเฉพาะความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระคิดพินอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้รายนั้นบรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลาดังกล่าวตาม ม. ๖๘๖ ว.๒

ฎ.๒๒๕๑/๖๓ จำเลยที่ ๑ ผิดนัดไม่ชำระค่าเช่าซื้อ โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ชำระหนี้และบอกเลิกสัญญาเมื่อพ้นกำหนด ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ผู้ค้ำประกันจึงหลุดพ้นจากความรับผิดในดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทนที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนด ๖๐ วัน ตาม ม.๖๘๖ ว.๒ หนี้ค่าขาดประโยชน์ถือเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ผู้ค้ำประกันจึงหลุดพ้นจากความรับผิดชอบเฉพาะที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลา ๖๐ วัน นับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด ดังนั้นจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ต้องร่วมกับจำเลยที่ ๑ รับผิดชอบค่าใช้ทรัพย์ที่เกิดขึ้นภายใน ๖๐ วัน นับแต่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด

(ฎ.๒๘๖๘/๖๓, ๑๑๒๔/๖๔, ๒๓๓๗/๖๔, ๑๕๕๕/๖๖)

ฎ.๑๕๕๕/๖๖ โจทก์มีหนังสือบอกกล่าวแก่จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ผู้คำประกันล่วงหน้ากำหนดเวลาทักสืบวันนับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัด ผลของการบอกกล่าวของโจทก์ที่มีต่อจำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ เช่นนั้น ย่อมทำให้จำเลยที่ ๒ ถึงที่ ๔ ผู้คำประกันหลุดพ้นจาก ค่าขาดราคา ค่าติดตามทวงถามและค่าติดตามยึดรถยนต์ อันเป็น ค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่ง หนี้ของสัญญาเช่าซื้อ ที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดเวลาทักสืบ วันนับแต่วันที่จำเลยที่ ๑ ผิดนัดตาม ป.พ.พ. มาตรา ๖๘๖ วรรคสอง

ฎ.๕๓๘๕/๖๒ เมื่อจำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้) ผิดนัด (ภายหลัง ก.ม.แก้ไขมีผลใช้บังคับ) ส่วนหนังสือบอกกล่าวลงวันที่ ๑๑ พ.ย. ๕๘ ที่จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ (ผู้คำฯ) ได้รับ เมื่อวันที่ ๒๘ ม.ค.๕๙ เป็นการบอกกล่าวเกินกำหนด ๖๐ วัน จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ จึงหลุดพ้นความรับผิดชอบแต่ดอกเบี้ยและค่าสินไหมทดแทน ตลอดจนค่าภาระ ติดพันอันเป็นอุปกรณ์แห่งหนี้บรรดาที่เกิดขึ้นภายหลังจากพ้นกำหนดดังกล่าว แต่หน้าที่ในการส่งมอบรถยนต์ที่เช่าซื้อคืนโจทก์กรณีสัญญาเช่าซื้อเลิกกันนั้น เป็นหนี้ประธาน หนี้ดอกเบี้ย ค่าสินไหมทดแทน หรือค่าภาระติดพันอันเป็น อุปกรณ์แห่งหนี้ ตาม ม. ๖๘๖ ว.๒ แต่อย่างใดไม่ จำเลยที่ ๒ และที่ ๓ ต้องรับผิดชอบกรณีเช่าซื้อคืนหรือใช้ราคาแทนแก่โจทก์ด้วย (ฎ.๕๕๖/๖๓, ๑๐๓๒/๖๓, ๑๑๑๖/๖๓, ๘๘๑๘/๖๓)

ฎ.๕๐๕/๖๕ เมื่อภายหลังจากศาลชั้นต้นมีคำพิพากษาจำเลยทั้งสองมิได้ปฏิบัติการชำระหนี้ตามคำพิพากษาโดยไม่ส่งมอบรถยนต์ที่เข้าซื้อในสภาพเรียบร้อยใช้การได้ดี ทั้งมิได้ใช้ราคาแทนรถยนต์ให้แก่โจทก์ จนโจทก์ต้องขวนขวายติดตามรถยนต์คืนจากจำเลยที่ ๑ และรถยนต์ที่เข้าซื้อซึ่งโจทก์ได้รับคืนมามีสภาพเสียหายชำรุดทรุดโทรม ทำให้เมื่อนำรถยนต์ออกขายทอดตลาดได้เงินจากการขายต่ำกว่าราคารถยนต์ที่ศาลชั้นต้นกำหนดไว้ในคำพิพากษาคดีก่อน กรณีจึงต้องถือว่าการละเลยเสียไม่ชำระหนี้ตามคำพิพากษาของจำเลยทั้งสองก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์เป็นราคารถยนต์ส่วนที่ขาดไปซึ่งจำเลยทั้งสองในฐานะลูกหนี้ตามคำพิพากษาผู้ละเลยต่อหน้าที่ของตนต้องร่วมกันรับผิดชอบใช้ค่าเสียหายต่อโจทก์ ค่าเสียหายดังกล่าวเป็นค่าสินไหมทดแทนอันสืบเนื่องมาจากการที่จำเลยทั้งสองมิได้ชำระหนี้ให้ต้องตามความประสงค์อันแท้จริงแห่งมูลหนี้ตามคำพิพากษาคดีก่อน มิใช่ค่าเสียหายที่มีหลักแหล่งแห่งข้อหาตามสัญญาเข้าซื้อหรือข้ออ้างที่อาศัยความผูกพันกันในฐานะลูกหนี้ร่วมหรือความเป็นผู้ค้ำประกันซึ่งเลิกกันไปแล้วและศาลชั้นต้นในคดีก่อนได้วินิจฉัยชี้ขาดจนเสร็จสิ้น กรณีจึงไม่มีเหตุที่ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์อันเกี่ยวกับการบอกกล่าวผู้ค้ำประกันให้ทราบการผิดนัดของผู้เป็นลูกหนี้ว่าได้มีการบอกกล่าวไปยังผู้ค้ำประกันภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ลูกหนี้ผิดนัดตาม ม.๖๘๖ แต่อย่างใด (ฎ.๕๔๕๒/๖๔, ๑๘๐๓/๖๕, ๖๔๓/๖๖)

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

ม.๖๘๖ ว.๓ ผู้ค้ำประกันอาจชำระหนี้ทั้งหมดหรือใช้สิทธิชำระหนี้เฉพาะในส่วนที่ตนต้องรับผิดชอบเงินและวิธีการในการชำระหนี้ที่ลูกหนี้มีอยู่กับเจ้าหนี้ก่อนการผิดนัดชำระหนี้ได้ เช่น กรณีลูกหนี้ผ่อนชำระหนี้เป็นงวด ลูกหนี้ผิดนัด ผู้ค้ำประกันยังมีสิทธิผ่อนชำระหนี้ตามงวดก่อนการผิดนัดชำระหนี้ได้ และถ้าเจ้าหนี้ไม่รับชำระผู้ค้ำประกันหลุดพ้นตาม ม.๓๐๑ ว.๒

๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (ม.๖๘๖(ใหม่))

ม.๖๘๖ ว.๔ ในระหว่างที่ผู้ค้ำประกันใช้สิทธิชำระหนี้ตามเงื่อนไขและวิธีการชำระหนี้ตาม ว.๓ เจ้าหนี้จะเรียกดอกเบี้ยเพิ่มขึ้นเพราะเหตุที่ลูกหนี้ผิดนัดในระหว่างนั้นมิได้

ม.๖๘๖ ว.๕ การชำระหนี้ของผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๘๖ ไม่กระทบกระเทือนสิทธิของผู้ค้ำประกันตามมาตรา ๖๕๓

ม.๖๘๕/๑ บรรดาข้อตกลงเกี่ยวกับการค้ำประกันที่แตกต่างไปจาก

ม.๖๘๑ ว.๑ ว.๒ และ ว.๓ ม.๖๘๖

ม.๖๕๔ ม.๖๕๘ และ ม.๖๕๕ เป็นโมฆะ

เช่น ข้อตกลงให้ฟ้องผู้ค้ำประกันได้

โดยไม่ต้องบอกกล่าวผู้ค้ำประกัน

ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ (ม.๖๘๕/๑)

คำฯ

๑. บททั่วไป (ม.๖๘๐ - ๖๘๕/๑)
๒. การใช้สิทธิของเจ้าหนี้ (เรียกผู้คำฯชำระหนี้)(ม.๖๘๖)
๓. สิทธิและโทษของผู้คำฯ (ม.๖๘๗ - ๖๙๖)
๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)(ม.๖๙๗ - ๗๐๑)

คำฯ

๓. สิทธิและโทษของผู้คำฯ (๕+๑)
 - ๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๗)
 - ๒) สิทธิเกียจฯ (ม.๖๘๘ - ๖๙๐)
 - ๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ตน.(ม.๖๙๑)
 - ๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๙๔)
 - ๕) สิทธิไล่เบี้ย (ม.๖๙๓, ๖๙๕, ๖๙๖)
 - ๖) โทษของผู้คำฯ (ม.๖๙๒)

๕ สิทธิ + ๑ โทษ

ก ก ล ล ล

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๓)

ก่อนถึงกำหนดเวลาชำระหนี้ในหนี้ประฐาน

เจ้าหนี้จะเรียกหรือฟ้องผู้ค้ำประกันให้รับผิดชอบไม่ได้
แม้ถึงว่าลูกหนี้จะไม่อาจถือเอาซึ่งประโยชน์แห่งเงื่อนไข
เวลาเริ่มต้นหรือเวลาสิ้นสุดได้ต่อไปแล้วตาม

ม.๑๕๓ ก็ตาม (และรวมถึงมาตรา ๑๕๒)

เมื่อลูกหนี้ผิดนัดเจ้าหนี้ก็มีสิทธิเรียกให้ผู้ค้ำฯ

ชำระหนี้ได้แต่ต้องบอกกล่าวผู้ค้ำประกันตาม ม.๖๘๖

๒) สิทธิเกียจฯ (ม.๖๘๘, ๖๘๙)

- ผู้ค้าฯ จะใช้มาตรา ๖๘๘, ๖๘๙ เกียจให้เจ้าหน้าที่ไปฟ้องลูกหนี้ก่อนไม่ได้
แต่การจะฟ้องผู้ค้าฯ ปัจจุบันต้องอยู่ภายใต้บังคับ มาตรา ๖๘๖ ด้วย
- แต่เมื่อเจ้าหน้าที่ฟ้องผู้ค้าฯ ปรกนมาพร้อมกับลูกหนี้ และความรับผิดชอบ
ผู้ค้าฯ ไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับลูกหนี้อย่างลูกหนี้ร่วม ศาลต้องพิพากษาให้
ลูกหนี้ชำระหนี้ก่อน ถ้าลูกหนี้ไม่ชำระจึงให้ผู้ค้าฯ ปรกนชำระแทน

(ฎ.๓๒๖๓/๖๒)

- ในชั้นบังคับคดี ถ้าลูกหนี้มีทางที่จะชำระหนี้ได้และการที่จะบังคับ
ให้ลูกหนี้ชำระหนี้จะไม่เป็นการยาก เจ้าหน้าที่จะต้องบังคับการชำระหนี้
รายนั้นเอาจากทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อน เมื่อไม่พอจึงจะบังคับการชำระ
หนี้เอาจากทรัพย์สินของผู้ค้าฯ ปรกนตามมาตรา ๖๘๙ (ฎ.๘๔๕๔/๔๔,
๕๔๖๒/๔๕)

๒) สิทธิเกียจฯ (ม.๖๘๘, ๖๘๙)

ฎ.๘๑๓๖ - ๘๑๓๙/๔๒ แม้มาตรา ๖๘๘ และมาตรา ๖๘๙
จะให้สิทธิแก่ผู้ค้าฯ ปรกนยกข้อต่อสู้ให้โจทก์ทั้งสี่ไปเรียกร้อง
ให้ลูกหนี้ช้ต้นชำระหนี้ก่อนที่จะเรียกร้องเอาจากผู้ค้าฯ ปรกน
ก็มิได้หมายความว่า ถ้าโจทก์ทั้งสี่ไม่ฟ้องเรียกร้องเอาจากลูกหนี้
แล้ว โจทก์ทั้งสี่จะไม่มีอำนาจฟ้องบังคับเอาจากจำเลย (แต่การจะ
ฟ้องผู้ค้าฯ ปัจจุบันต้องอยู่ภายใต้บังคับ มาตรา ๖๘๖ ด้วย)

๒) สิทธิเกียจฯ (ม.๖๘๘)

ฎ.๓๒๖๓/๖๒ เมื่อความรับผิดชอบของจำเลยที่ ๒ (ผู้คำประกัน) ไม่ต้องร่วมรับผิดชอบกับจำเลยที่ ๑ อย่างลูกหนี้ร่วม ศาลชั้นต้น ต้องพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ (ลูกหนี้ชั้นต้น) ชำระหนี้ก่อน ถ้าจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระจึงให้จำเลยที่ ๒ ชำระแทน ซึ่งเป็น ปัญหาข้อกฎหมายอันเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อยของ ประชาชน ศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคมีอำนาจยกขึ้น วินิจฉัยและแก้ไขให้ถูกต้องได้

๒) สิทธิเกียจฯ (ม.๖๘๕)

ฎ.๘๔๔๔/๔๔ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยที่ ๑ ชำระเงินแก่โจทก์ หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระ ให้บังคับจำเลยที่ ๒ ชำระแทน โจทก์จะต้องดำเนินการบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของ จำเลยที่ ๑ เสียก่อน หากจำเลยที่ ๑ ไม่ชำระหรือจำเลยที่ ๑ ไม่มีทรัพย์สินที่โจทก์จะนำ เจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดมาขายทอดตลาดเพื่อชำระหนี้ โจทก์จึงจะดำเนินการบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ ได้ คดีนี้แม้จะปรากฏว่าเมื่อครบกำหนดตามคำบังคับ จำเลยทั้งสองไม่ชำระหนี้ก็ตาม แต่ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า ในการทำสัญญากู้เงิน จำเลยที่ ๑ ได้มอบหนังสือรับรองการทำประโยชน์ (น.ส.๓ ก.) ให้โจทก์ยึดถือไว้เป็นหลักประกัน เมื่อจำเลยที่ ๑ ยังมีทรัพย์สินที่จะชำระหนี้ให้โจทก์ได้และการที่จะบังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ไม่เป็นการยาก แต่โจทก์กลับนำเจ้าพนักงานบังคับคดีไปยึดทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ ก่อนเป็นการข้ามการบังคับชำระหนี้ตามคำพิพากษา จำเลยที่ ๒ ขอบที่จะขอให้ศาลมีคำสั่งให้เพิกถอนการยึดทรัพย์สินของจำเลยที่ ๒ โดยให้โจทก์บังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินของจำเลยที่ ๑ ก่อนตามมาตรา ๖๘๕ ได้

๒) สิทธิเคียงๆ (ม.๖๕๐)

- การเป็นประกัน เช่น จำนอง จำน่า หรือ บุริมสิทธิเหนือทรัพย์สิน
- การยึดถือประกันจะมีก่อนหรือหลังการค้ำๆ ไม่สำคัญ
- ม.๖๕๐ เป็นสิทธิของผู้ค้ำๆ ผู้ค้ำๆ อาจจะไม่ใช้สิทธิก็ได้
- กรณีนี้หลายราย จนยึดไว้สำหรับประกันหนี้รายใดก็ใช้เฉพาะหนี้รายนั้น ผู้ค้ำๆ จะเคียงให้ไปเอาทรัพย์สินที่ประกันหนี้รายอื่นไม่ได้

๒) สิทธิเคียงๆ (ม.๖๕๐)

- ส่วนกรณีการใช้สิทธิเคียงตามมาตรา ๖๕๐
ทรัพย์สินซึ่งเป็นประกันต้องเป็นของลูกหนี้
ถ้าเป็นทรัพย์สินที่ผู้อื่นนำมาเป็นประกัน
ผู้ค้ำประกันจะอ้างมาตรานี้เคียงให้ไปเอา
ทรัพย์สินที่ผู้อื่นนำมาเป็นประกันก่อนไม่ได้
(ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๓๐, ๔๐)

๒) สิทธิเกี่ยวกับ (ม.๖๕๐)

ฎ.๕๘๐/๑๓ กรณีที่เจ้าหนี้จะต้องเอาชำระหนี้จากทรัพย์ที่
ลูกหนี้ให้เจ้าหนี้อึดถือไว้เป็นประกันก่อนตาม ม.๖๕๐ นั้น
โจทก์ได้รับแต่โฉนดที่ดินของคนอื่นซึ่งมีใช้ทรัพย์ของลูกหนี้
และเจ้าของโฉนดมิได้ทำจำนองหรือขายฝากเป็นประกันแก่
โจทก์เพื่อประโยชน์ของลูกหนี้และจำเลยประการใด จำเลย
จึงไม่มีสิทธิตาม ม.๖๕๐ ที่จะยกขึ้นใช้ยันโจทก์ได้

โท (จน.)

เอก กู้ +
จำนอง
ที่ดิน

ตรี
คำฯ

จัตวา
จำนอง
ห้องชุด

๒) สิทธิเกี่ยวกับ (ม.๖๕๐)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๔๐ ข้อ ๔ ธงคำตอบ
ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๐ ผู้ค้าประกันจะร้องขอให้
เจ้าหนี้บังคับชำระหนี้เอาจากทรัพย์สินเฉพาะของลูกหนี้
ที่เจ้าหนี้นี้ยึดถือไว้เป็นประกันก่อนได้ แต่ที่ดินที่จำนอง
เป็นของนายจัตวา ไม่ใช่ของนายเอกลูกหนี้ นายตรี
ผู้ค้าประกันจึงขอให้นายโทเจ้าหนี้บังคับชำระหนี้เอา
จากที่ดินจำนองของนายจัตวาก่อนไม่ได้ (เนติ ๓๐)

ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่น
จะใช้สิทธิเกี่ยวกับสามมาตรานี้
ไม่ได้เพราะไม่มีบทบาทบัญญัติใดใน
ลักษณะจำนองที่ให้นำทั้งสาม
มาตรานี้ไปใช้กับจำนอง
(เทียบ ฎ.๗๔๑/๒๕๒๓)

ฎ.๑๑๘๗/๑๗ ในกรณีที่จำนองทรัพย์สินของตนประกันหนี้
ของบุคคลอื่นนั้นต้องบังคับตาม ป.พ.พ.ในลักษณะจำนอง
ซึ่งมิได้มีบทบัญญัติให้นำมาตรา ๖๘๕ ในลักษณะค้ำประกัน
มาใช้บังคับ ผู้จำนองจึงจะขอให้บังคับการชำระหนี้เอาจาก
ทรัพย์สินของลูกหนี้ก่อนไม่ได้และจะขอให้บังคับชำระหนี้
เอาจากทรัพย์สินของผู้ค้ำประกันก่อนก็ไม่ได้

ปัจจุบัน

ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา
จะตกลงยกเว้นไม่ใช้สิทธิเรียกร้องทั้งสามมาตรา
ได้หรือไม่

๒) สิทธิเกียวกๆ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

มาตรา ๖๘๑/๑

ข้อตกลงใดที่กำหนดให้ผู้ค้าประกันต้องรับผิดชอบอย่างเดียวกับ
ลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม ข้อตกลงนั้นเป็นโมฆะ
ความในวรรคหนึ่ง มิให้ใช้บังคับแก่กรณีผู้ค้าประกันซึ่งเป็น
นิติบุคคลและยินยอมเข้าผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม
หรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม ในกรณีเช่นนั้นผู้ค้าประกันซึ่งเป็น
นิติบุคคลนั้นย่อมไม่มีสิทธิดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๖๘๘

มาตรา ๖๘๙ และมาตรา ๖๙๐

๒) สิทธิเกียวกๆ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

ปัจจุบัน

ข้อตกลงที่ให้ผู้ค้าประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้อง
รับผิดชอบอย่างเดียวกับลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะลูกหนี้ร่วม
เป็นโมฆะทุกกรณี

แต่ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้ก่อนวันที่
กฎหมายแก้ไขเพิ่มเติมมีผลใช้บังคับ (ฎ.๒๕๖๕/๖๒)

สัญญาคำประกันทำขึ้นก่อนที่จะมีการเพิ่มเติม ม.๖๘๑/๑
ตาม พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐)ฯ และตาม
ม.๑๘ บัญญัติไว้ว่า ไม่กระทบกระเทือนถึงสัญญาที่ได้ทำไว้
ก่อนวันที่ พ.ร.บ.นี้ใช้บังคับ ผู้คำประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดา
จึงยังคงรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมตามข้อสัญญา
(ฎ.๒๕๖๕/๖๒, ๑๖๐/๖๖, ๑๑๐๒/๖๖)

๒) สิทธิเคียงๆ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

คำถาม ปัจจุบัน ผู้คำประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาจะตกลง
ยกเว้นไม่ใช้สิทธิเคียงทั้งสามมาตราได้หรือไม่ ตอบว่าไม่ได้
เพราะถ้าตกลงยกเว้นไม่ใช้สิทธิเคียงทั้งสามมาตราก็เสมือนให้
ผู้คำประกันรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วมหรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม
(เทียบมาตรา ๖๘๑/๑ วรรคสอง) ซึ่งปัจจุบันข้อตกลงที่ให้
ผู้คำประกันซึ่งเป็นบุคคลธรรมดาต้องรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม
หรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมเป็นโมฆะทุกกรณีตามมาตรา
๖๘๑/๑ วรรคหนึ่ง ยกเว้นสัญญาคำประกันที่ทำขึ้นก่อนวันที่
พ.ร.บ.แก้ไขเพิ่มเติม ป.พ.พ. (ฉบับที่ ๒๐) พ.ศ.๒๕๕๗ ใช้บังคับ

ผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคล
จะตกลงยกเว้นไม่ใช้สิทธิเรียกร้องทั้งสามมาตรา
หรือตกลงรับผิดชอบอย่างเดียวกับลูกหนี้ร่วม
หรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วม
ได้หรือไม่

ส่วนกรณีนิติบุคคลเป็นผู้ค้ำประกัน
มีข้อยกเว้นตาม ม.๖๘๑/๑ ว.๒
(ฎ.๒๓๒๖/๖๔) (เนติ ๗๔)

ฎ.๒๓๒๖/๖๔ กรณีที่ผู้ค้ำประกัน
ซึ่งเป็นนิติบุคคลและยินยอมเข้า
ผูกพันตนเพื่อรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม
ซึ่งสามารถกระทำได้ตาม ม.๖๘๑/๑ ว.๒
(เนติ ๗๔)

๒) สิทธิเคียงๆ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)
กรณีนิติบุคคลเป็นผู้ค้ำประกันจะตกลง
ยกเว้นไม่ใช้สิทธิเคียงทั้งสามมาตรา
หรือบางมาตราก็ได้ หรือจะตกลงให้
นิติบุคคลนั้นรับผิดชอบอย่างลูกหนี้ร่วม
หรือในฐานะเป็นลูกหนี้ร่วมในกรณี
เช่นนั้นผู้ค้ำประกันซึ่งเป็นนิติบุคคลนั้น
ย่อมไม่มีสิทธิดังที่บัญญัติไว้ใน ม.๖๘๘,
๖๘๙ และ ๖๙๐ ตาม ม.๖๘๑/๑ ว.๒

เจ้าหน้าที่ลดหนี้ให้ลูกหนี้
มีผลต่อผู้ค้ำประกัน
และผู้จำนองประกันหนี้
ของบุคคลอื่นอย่างไร

- ๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ จน.(ม.๖๕๑)
- การตกลงลดหนี้ ไม่จำเป็นต้องทำเป็นหนังสือ แต่ต้องไม่ถึงขนาดเป็น ส.ญ.ประนีประนอมฯ ที่ทำให้หนี้ประธานระงับ
 - การตกลงลดหนี้ ตกลงก่อนหรือหลังผิดนัดก็ได้
 - ผู้ค้ำฯ ไม่จำเป็นต้องมีส่วนร่วมกับการลดหนี้ก็ได้ แต่ให้ จน. มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้ำฯ ทราบภายใน ๖๐ วัน นับแต่ตกลง
 - นำไปใช้กับผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นด้วย(ม.๗๒๗)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ดน.(ม.๖๕๑)
ขอใช้คำที่ไม่ใช่ภาษากฎหมายเพื่อสื่อให้เห็น
ภาพง่าย ๆ ว่า เมื่อเจ้าหนี้ลดหนี้ให้ลูกหนี้ก็เกิด
ผลบุญไปถึงผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกัน
หนี้ของบุคคลอื่น (มาตรา ๖๕๑ และ ๗๒๗)
ด้วย ๓ ประการ

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ดน.(ม.๖๕๑)
(๑) ถ้าลูกหนี้ได้ชำระหนี้ตามที่ได้อัดแล้ว หรือ ลูกหนี้ชำระหนี้
ตามที่ได้อัดไม่ครบถ้วนแต่ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้
ของบุคคลอื่นได้ชำระหนี้ส่วนที่เหลือนั้นแล้ว หรือ ลูกหนี้
ไม่ชำระหนี้ตามที่ได้อัดแต่ผู้ค้ำประกันหรือผู้จำนองประกันหนี้
ของบุคคลอื่นได้ชำระหนี้ตามที่ได้อัดนั้นแล้ว ให้ผู้ค้ำประกันหรือ
ผู้จำนองประกันหนี้ของบุคคลอื่นเป็นอันหลุดพ้น

(๒) ผู้ค้าประกันหรือผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่น มีสิทธิชำระหนี้ได้แม้จะล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดแต่ต้องไม่เกิน ๖๐ วันนับแต่วันที่ครบกำหนดเวลาชำระหนี้ดังกล่าว

(๓) ในกรณีที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันหรือผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นทราบถึงข้อตกลงดังกล่าว เมื่อล่วงเลยกำหนดเวลาชำระหนี้ตามที่ได้ลดแล้ว ให้ผู้ค้าประกันหรือผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นมีสิทธิชำระหนี้ได้ภายใน ๖๐ วันนับแต่วันที่เจ้าหนี้มีหนังสือแจ้งให้ผู้ค้าประกันหรือผู้จ้างองประกันหนี้ของบุคคลอื่นทราบถึงข้อตกลงนั้น

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ดน.(ม.๖๕๑)
แต่มีข้อยกเว้นอยู่ในวรรคหนึ่งตอนท้าย
คือ ข้อตกลงลดหนี้ที่ทำขึ้นภายหลังที่ลูกหนี้
ผิดนัดชำระหนี้แล้ว หากในข้อตกลงนั้น
มีการขยายเวลาชำระหนี้ให้แก่ลูกหนี้
มิให้ถือว่าเป็นการผ่อนเวลาตาม ม.๗๐๐
(เนติ ๗๗)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ดน.(ม.๖๕๑)

- หนี้ถึงกำหนด ผู้ค้าฯ ขอชำระตามที่ลด
จน.ไม่รับ ผู้ค้าฯ หักดพ้น ม.๖๐๑
- ข้อตกลงที่เพิ่มภาระผู้ค้าฯ มากกว่า
ม.๖๕๑ ว.๑ โหมะ ตาม ว.๒
- ใช้กับสัญญาที่ทำขึ้นก่อน ม.๖๕๑ แก้ไขด้วย
หากตกลงลดหนี้หลัง ม.๖๕๑ แก้ไขแล้ว

ค้าฯ

๓. สิทธิและโทษของผู้ค้าฯ (๕+๑)

- ๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๗)
- ๒) สิทธิเกี่ยงฯ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)
- ๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ดน.(ม.๖๕๑)
- ๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๕๔)
- ๕) สิทธิไต่เบี่ย (ม.๖๕๓, ๖๕๕, ๖๕๖)
- ๖) โทษของผู้ค้าฯ (ม.๖๕๒)

ผู้ค้ำประกัน
ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้
ขึ้นต่อสู้ได้หรือไม่

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)
มาตรา ๖๕๔ นอกจากข้อต่อสู้
ซึ่งผู้ค้ำประกันมีต่อเจ้าหนี้
ท่านว่าผู้ค้ำประกันยังอาจ
ยกข้อต่อสู้ทั้งหลายซึ่งลูกหนี้
มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ด้วย

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

ผู้คำประกันมีข้อต่อสู้ที่จะยก
ขึ้นสู้เจ้าหนี้ได้ ๒ กรณี คือ

- ข้อต่อสู้ของผู้คำประกันเอง
 - ข้อต่อสู้ทั้งหลายของลูกหนี้
- (ตามมาตรา ๖๕๔)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

- ข้อต่อสู้ของผู้คำฯ เอง ตาม ส.ญ.คำฯ เช่น ส.ญ.คำฯ เป็นโมฆียะ,
ส.ญ.คำฯ ไม่มีหลักฐานการฟ้องร้อง, ส.ญ.คำฯ ขาดอายุความ
(ส.ญ.คำฯ อายุความ ๑๐ ปี (ม.๑๕๓/๓๐) ฎ.๗๕๓๓/๕๕,
๒๒๐๘/๕๘)) , ข้อต่อสู้ตาม ม.๗๐๐ เป็นต้น (ฎ.๒๑๔๑๓/๕๖)
- ข้อต่อสู้ของ ลน. ตาม ส.ญ.ประธาน เช่น ลน.ไม่ผิด ส.ญ.,
ลน.ชำระหนี้บางส่วน, หนี้ตาม ส.ญ.ประธานขาดอายุความ
รวมถึง ม.๑๗๕๔ ว.๓ (ฎ.๒๖๕๕/๔๖, ๕๕๕๖/๔๔ เนติ ๕๕, ๖๑),
(ฎ.๑๑๑๐/๕๕, ๒๗๗๐/๖๐) หนี้ตาม ส.ญ.ประธานระงับ, หนี้ตาม
ส.ญ.ประธานไม่มีหลักฐานการฟ้องฯ (เนติ ๔๕) ข้อต่อสู้ต่าง ๆ
ตาม ส.ญ.ประธาน (ฎ.๖๐๐๕/๓๗) เป็นต้น

ม.๖๕๔

ดำ

- กู้เงิน ๕,๐๐๐ บาท

โดยไม่มีหลักฐาน

แห่งการกู้ยืม

ขาว คำฯ

- มีหลักฐานคำฯ

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

ข้อต่อสู้ว่าการกู้ยืมเงินไม่มีหลักฐานเป็นหนังสือ ผู้คำประกันมีสิทธิยกข้อต่อสู้

ดังกล่าวของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๔๕ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...ผู้คำประกันมีสิทธิยกข้อต่อสู้

ของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๔ เมื่อกรณีเป็นการ

กู้ยืมเงิน (ปัจจุบันกว่า ๒,๐๐๐ บาท) ที่ไม่มีหลักฐานแห่งการกู้ยืมเป็นหนังสือซึ่งนางแก้ว

เจ้าหนี้ฟ้องร้องบังคับคดีให้นายต้นลูกหนี้ชำระหนี้ไม่ได้ ตาม ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๓

วรรคหนึ่ง นายทงของผู้คำประกันจึงไม่ต้องรับผิด ดังนั้น ข้อต่อสู้ว่าการกู้ยืมเงินไม่มี

หลักฐานเป็นหนังสือ นายทงจึงไม่ต้องรับผิดต่อนางแก้วเจ้าหนี้ที่รับฟังได้

ม.๖๕๔

ดำ เป็นหนี้

ขาว ค้ำฯ

ค่าสินค้า

- มีหลักฐานค้ำฯ

ที่ซื้อมาใช้เอง

- อายุความ ๑๐ ปี

๕ แสน

- อายุความ ๒ ปี

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

ฎ.๕๖๔/๑๒ นอกจากข้อต่อสู้ซึ่งผู้ค้ำประกัน มีต่อเจ้าหนี้แล้ว ผู้ค้ำประกันอาจยกข้อต่อสู้ ทั้งหลายซึ่งลูกหนี้มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้ได้ด้วย ดังนั้น เมื่อสิทธิเรียกร้องของโจทก์ซึ่งมีต่อ ลูกหนี้ ขาดอายุความแล้ว ผู้ค้ำประกันก็ย่อม ยกอายุความขึ้นต่อสู้โจทก์ได้ (ฎ.๒๗๗๐/๖๐)

เนติ ๖๑

นายสิบ

- กู้เงิน ๕,๐๐๐ บาท

มีหลักฐานการกู้ยืม

- อายุความ ๑๐ ปี

นายหมื่น ค้ำประกัน

- ทำหลักฐานการค้ำประกันไว้

- อายุความ ๑๐ ปี

- นายหมื่นไปทำให้อายุความ
สัญญาค้ำประกันสะดุดหยุดลง

ข้อต่อสู้ที่ว่าสิทธิเรียกร้องตามสัญญากู้เงินขาดอายุความ ผู้ค้ำประกันมีสิทธิ
ยกข้อต่อสู้ดังกล่าวของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔
ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๖๑ ข้อ ๕ ระบุว่า...สำหรับกรณีความรับผิดชอบ
ของนายหมื่นผู้ค้ำประกัน แม้นายหมื่นชำระหนี้บางส่วนทำให้อายุความในหนี้
ตามสัญญาค้ำประกันสะดุดหยุดลงมีผลให้ (สัญญาค้ำประกัน) ไม่ขาดอายุความ
แต่หนี้ตามสัญญาค้ำประกันเป็นหนี้อุปกรณ์เพื่อประกันการชำระหนี้กู้ยืมเงินซึ่ง
เป็นหนี้ประธาน เมื่อหนี้ประธานขาดอายุความ นายหมื่นผู้ค้ำประกันมีสิทธิตาม
ป.พ.พ.มาตรา ๖๕๔ ที่จะยกข้อต่อสู้ของนายสิบเรื่องหนี้กู้ยืมเงินขาดอายุความ
ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ ศาลต้องยกฟ้อง นายหมื่นจึงไม่ต้องรับผิดชอบต่อนายพัน (เจ้าหนี้)

จะทำข้อตกลงให้ผู้ค้ำประกัน
สละสิทธิไม่ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้
ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้หรือไม่

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

เดิมสัญญาค้ำประกันที่ทำขึ้นก่อนกฎหมายแก้ไขเพิ่มเติม
มาตรา ๖๕๕/๑ ใช้บังคับ สามารถตกลงให้ผู้ค้ำประกัน
สละสิทธิไม่ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ คือ
ยกเว้นมาตรา ๖๕๔ ได้ (ฎ.๗๕๓๓/๒๕๕๕)

แต่ปัจจุบันสัญญาค้ำประกันที่ทำขึ้นภายหลังกฎหมาย
แก้ไขเพิ่มเติมมาตรา ๖๕๕/๑ ใช้บังคับ หากมีข้อตกลง
ยกเว้นมาตรา ๖๕๔ ถือเป็นข้อตกลงที่แตกต่างจาก
มาตรา ๖๕๔ ข้อตกลงดังกล่าวตกเป็นโมฆะตาม
มาตรา ๖๕๕/๑ ถือว่าผู้ค้ำประกันยังมีสิทธิยกข้อต่อสู้
ของลูกหนี้ที่มีต่อเจ้าหนี้ขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้

ผู้จำนองประกันหนี้ ของบุคคลอื่น ยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ ขึ้นต่อสู้ได้หรือไม่

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ (ม.๖๕๔)

ข้อสอบเนติฯ ภาคหนึ่ง สมัยที่ ๕๕ ข้อ ๕ ธงคำตอบ...นางโกสุม (ผู้กู้) ถึงแก่ความตาย...โจทก์ไม่ได้ใช้สิทธิเรียกร้องต่อกองมรดกของนางโกสุมภายใน ๑ ปี นับแต่ทราบว่านางโกสุมถึงแก่ความตาย สิทธิเรียกร้องตามสัญญากู้เงินของนางโกสุมจึงขาดอายุความตาม ป.พ.พ.มาตรา ๑๗๕๔ วรรคสาม เมื่อโจทก์ฟ้องจำเลยที่ ๑ ให้รับผิดชอบในฐานะผู้ค้ำประกันการชำระหนี้ของนางโกสุม จำเลยที่ ๑ ย่อมยกข้อต่อสู้ดังกล่าวขึ้นอ้างได้ตามมาตรา ๖๕๔ จำเลยที่ ๑ ไม่ต้องรับผิดชอบ... (ฎ.๕๕๖/๒๕๔๔) แต่จำเลยที่ ๒ (ผู้จำนอง) ไม่อาจยกข้อต่อสู้ขึ้นอ้างได้ เพราะการจำนองไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ผู้จำนองกระทำเช่นนั้นได้ จำเลยที่ ๒ จึงต้องรับผิดชอบในหนี้ต้นเงินพร้อมด้วยดอกเบี้ยตามสัญญาจำนอง (เนติ ๖๑)

เนติ ๔๗,๔๘

ฎ.๑๖๐๔/๓๖

ดำ กู้ ๕ แสน

- จน. ส่งเงินกู้

แต่ไม่ได้ทำ

หลักฐานการกู้

ขาว คำฯ

- มีหลักฐานคำฯ

เขียว จำนอง

- ทำสัญญา

จดทะเบียน

จำนอง

ถูกต้อง

สำหรับกรณีการกู้ยืมเงินแม้การกู้ยืมเงินขาดหลักฐานตามกฎหมาย
ก็เพียงต้องห้ามมิให้ฟ้องร้องบังคับคดีเอากับผู้กู้เท่านั้น เมื่อหนี้การ
กู้ยืมเงินมีอยู่จริงและสมบูรณ์เพียงใด ย่อมมีการค้ำประกันหรือการ
จำนองได้เพียงนั้น และต้องอย่าลืมว่า กรณีนี้การค้ำประกันแม้จะ
มีได้แต่ผู้ค้ำประกันก็มีสิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ว่าไม่มีหลักฐาน
การกู้ยืมเงินขึ้นต่อสู้เจ้าหนี้ได้ตามมาตรา ๖๕๔ อันจะส่งผลให้
ผู้ค้ำประกันไม่ต้องรับผิดชอบ แต่ผู้จำนองไม่มีสิทธิยกข้อต่อสู้ดังกล่าว
ยังต้องรับผิดชอบ (เนติ ๔๗, ๔๘)

คำฯ

๓. สิทธิและโทษของผู้คำฯ (๕+๑)

๑) สิทธิไม่ชำระก่อนกำหนด(ม.๖๘๗)

๒) สิทธิเกียจฯ (ม.๖๘๘ – ๖๙๐)

๓) สิทธิเมื่อ จน.ลดหนี้ให้ ถน.(ม.๖๙๑)

๔) สิทธิยกข้อต่อสู้ของลูกหนี้ (ม.๖๙๔)

๕) สิทธิไล่เบี้ย (ม.๖๙๓, ๖๙๕, ๖๙๖)

๖) โทษของผู้คำฯ (ม.๖๙๒)

คำฯ

๔. ความระงับ (หลุดพ้นหรือเลิก)

๑) จน.กระทำให้ผู้คำฯ ไม่อาจเข้า
รับช่วงสิทธิอันให้ไว้แก่ จน. (ม.๖๙๗)

๒) หนี้ประธานระงับสิ้นไป (ม.๖๙๘)

๓) คำฯ กิจการเนื่องกันฯ ไม่จำกัดเวลา
ผู้คำฯ เลิกคราวอันเป็นอนาคต(ม.๖๙๙)

๔) คำฯ หนี้ต้องชำระ ณ เวลาแน่นอน
จน.ยอมผ่อนเวลาให้แก่ ถน. (ม.๗๐๐)

๕) ผู้คำฯ ขอชำระเมื่อถึงกำหนดชำระ
จน.ไม่ยอมรับชำระหนี้ (ม.๗๐๑)

มาตรา ๗๒๗

สำหรับผู้จ้างงานประกันหนึ่งของบุคคลอื่น

ให้นำมาตรา ๖๕๑, ๖๕๗, ๗๐๐, ๗๐๑

มาใช้บังคับโดยอนุโลม (มาตรา ๗๒๗)

(เนติฯ ๓๒, ๓๕)

(แต่ไม่นำมาตราอื่นในลักษณะคำประกัน

มาใช้ เช่น ไม่นำมาตรา ๖๘๒ วรรคสอง,

๖๘๕, ๖๕๒, ๖๕๔, ๖๕๕ มาใช้ (เนติฯ ๒๐)

(ฎ.๑๑๘๗/๒๕๑๗) (ยกเว้น ม.๖๘๑,๗๐๗)

อ.วิวัฒน์ ว่องวิวัฒน์ไวยะ (๓ ช.ม.)

- วันที่ ๗ ก.ค. ๖๘ (ครั้งที่ ๖-๗) – ๒ ช.ม.